

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΚΔ'

ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19

15 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1947

ΑΡΙΘ. 31—32

ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Της Συνάξεως. «Ἡ Τρέπουσα τῶν τυράννων βουλὰς» —
Π. Ν. Τρεμπέλα, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου,
Σύγχρονοι αἰτιάσεις κατὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ: Ε'.
Ἐχρεωκόπησεν ὁ Χριστιανισμός; (τελευταῖον). —
Γεηγορίου Παπαμιχαήλ Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστη-
μίου, Ἡ ἀνθελληνικὴ μονορθοξία τῶν Ρώσων τοῦ
19 αἰῶνος καὶ Μάξιμος ὁ Γραικός (συνέχεια). —
Α. Μωραΐτου, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσ-
σαλονίκης, Τὸ παγκόσμιον Συνέδριον τῶν Χριστιαν-
ικῶν νεολαῶν τοῦ Oslo. — **Θεμ. Α. Τσάτσου** Βού-
λευτοῦ Ἀθηνῶν, Εἰσηγήσις ἐπὶ τῶν ἀρθρῶν 1 καὶ
2 τοῦ Συντάγματος (συνέχεια). — Ἡ ἀναγκαστικὴ
μίσθωσις τῆς Μοναστηριακῆς Περιουσίας. — Ὁ Ὀρ-
γανισμὸς Ταμείου ἀρωγῆς τῶν Ἐφημερίων. — Ἐπίστο-
λαὶ πρὸς τὴν «Ἐκκλησίαν». — **Χρονικά**.

Ἡ ΤΡΕΠΟΥΣΑ ΤΩΝ ΤΥΡΑΝΝΩΝ ΒΟΥΛΑΣ

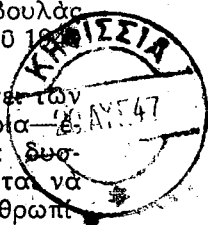
Ὁ Ὀρθόδοξος ἑλληνισμὸς ἑορτάζει σήμερον
ὡς καὶ κατ' ἔτος μὲ βαθυτάτην εὐλάβειαν τὴν
Κοιμησὴν τῆς Θεομήτορος μὲ τὰ δῆματα τῆς ψυ-
χῆς του ἐστραμμένα πρὸς τὸ Πανελλήνιον Προ-
σκύνημα τῆς Μεγαλόχαρης τῆς Τήνου. Πιστοὶ
«ἐκ περάτων» διέσχισαν καὶ ἐφέτος τὰ ὕ-
δατα τοῦ Ἀγίου διὰ νὰ προσφέρουν εἰς τὴν
«Γαλήνην τῶν χειμαζομένων» ὡς δεῖγμα τῆς
βαθείας εὐγνωμοσύνης τῶν τὰ ἀφιερώματά των
καὶ νὰ ἐπικαλεσθοῦν γονυκλινεῖς πρὸ τῆς σε-
πτῆς Εἰκόνης Τῆς τὴν βοήθειάν Της.

Ἀλλὰ διὰ τοὺς Πανελλήνους ὁ σημερινὸς ἐν
Τήνῳ ἑορτασμὸς τῆς μεγάλης ἑορτῆς τῆς Ὀρ-
θοδοξίας συμπίπτει καὶ πρὸς μίαν ἄλλην ἱστο-
ρικὴν τῶν ἐπέτειον, πρὸ ἑπτὰ ἀκριβῶς ἐτῶν ἐκεῖ
πρὸ τοῦ ἱεροῦ Προσκυνηματος καὶ κατὰ τὴν
ᾠραν τῆς θείας λειτουργίας ἐξεδηλώθη ἡ πρώτη
κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἐπιβουλὴ τοῦ τότε Ρωμαίου
ψευδοκαίσαρος. Ἡ ὑπουργὸς ἐκεῖνη ἐπίθεσις δὲν
ἐπλήγωσε μόνον τὸ ἑλληνικὸν πολεμικόν, τὸ
ὅποιο ἐύρισκετο μὲ τὸν πανηγυρικὸν σημαιο-
στολισμὸν του ἐκεῖ διὰ νὰ προσδώσῃ ἀκόμη με-
γαλυτέραν ἐπισημότητα καὶ λαμπρότητα εἰς
τὴν θρησκευτικὴν τελετὴν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἑλλή-
νων τὴν εὐσεβῆ ψυχὴν, ἡ ὁποία δὲν ἠδύνατο
νὰ συγχωρήσῃ τὴν ὕβριν αὐτὴν πρὸς τὴν Με-
γαλόχαρην. Ἐν τῇ ἱερᾷ ἀγανακτῆσει τῆς ἀνε-
μενε ἀμεσον τὴν διὰ θαύματος τιμωρίαν τοῦ ὕ-
βριστοῦ. Καὶ πράγματι ἡ τιμωρία δὲν ἐβράδυνε

νὰ ἐπέλθῃ σκληρὰ, διὰ σειράς μάλιστα θαυμά-
των, ποὺ ἐξέπληξαν ὅλον ἐκείνον τὸν κόσμον, ὁ
ὅποιος κρίνει τὰ γεγονότα τῆς ἱστορίας μὲ ἀν-
θρώπινα καὶ μόνον κριτήρια. Ὅτε ὁ ματαιόδοξος
ἐκεῖνος δικτάτωρ πανίσχυρος καὶ πάνοπλος ὡς
ὁ Γολιάθ τῆς Βίβλου ἠθέλησε νὰ ἀρπάσῃ καὶ τοῦ
πτωχοῦ Δαυὶδ τὴν καλύβην, μίαν δρᾶξ πολεμι-
στῶν μὲ ἀτελεῖ τὸν ὑλικὸν ὄπλισμόν, ἀλλὰ ἰσχυ-
ρὰν τὴν ψυχικὴν πανοπλίαν καὶ ἀδιαπέραστον
τὸν θώρακα τῆς πίστεως ὄχι μόνον ἀνέκοψε τὴν
ὀρμὴν τῶν λεγεῶνων του, ἀλλὰ καὶ ἐματαίωσε
τελικῶς τὰ σχέδιά του καὶ προπαρασκεύασε
κατὰ μέγα μέρος τὴν τελικὴν συντριβὴν του
καὶ τὸ ἄδοξον καὶ τραγικὸν τέλος του. «Ἡ τρέ-
πουσα τῶν τυράννων βουλὰς» Θεοτόκος, κατὰ
τὸν ὕμνωδόν, ἀνέτρεψε καὶ τὰς ἀδίκους βουλὰς
τοῦ ὕβριστοῦ Τῆς τῆς 15ης Αὐγούστου τοῦ 1847
καὶ τὸν ἐτιμώρησε παραδειγματικῶς.

Ὁ καθορισμὸς τῶν νόμων, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν
ὁποίων ἐξελλίσσεται ἡ ἀνθρωπίνῃ ἱστορία—
γράφομεν καὶ ἄλλοτε—εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ δυσ-
κολώτερα ἐγχειρήματα. Ἐν πάντως δύναται νὰ
θεωρηθῆ βέβαιον ὅτι τὴν ἐξέλιξιν τῆς ἀνθρωπι-
νῆς ἱστορίας, ὡς καὶ τὸν «κόσμον» ἐπὶ τοῦ ὁ-
ποίου διαδραματίζεται, δὲν τὴν διέπουν τυφλαὶ δυ-
νάμεις, ἀλλὰ νόμοι σταθεροὶ καὶ ἀμετάβλητοι ὡς
καὶ τὸν ὑλικὸν κόσμον, τοὺς ὁποίους εἶναι ἴσως δύ-
σκολον νὰ συλλάβωμεν ἀλλὰ καὶ δὲν δύναμεθα
νὰ ἀρνηθῶμεν καὶ τοὺς ὁποίους ἔθεσαν ἡ δημιουρ-
γῆσάσ' αὐτὸν κόσμον καὶ τὸν ἀνθρώπον ἀνωτέρα
Δύναμις, ὁ Θεός. Καὶ διὰ τὴν ζωὴν τῶν ἀνθρω-
πίνων κοινωνιῶν ὡς καὶ διὰ τὴν ζωὴν τῶν ἐπὶ
μέρους ἀτόμων ἔχουν τεθῆ ὀρισμένοι βασικοὶ
ἠθικοὶ νόμοι, καθορίζοντες τὰς μεταξὺ αὐτῶν
σχέσεις, τοὺς ὁποίους οὐδεὶς δύναται νὰ κατα-
πατῆ περιφρονητικῶς. Ὁ τολμῶν παρόμοιον
ἐγχείρημα, δὲν πρέπει νὰ ἡσημονῆ ὅτι θὰ
ὑποστῇ τὰ ἐπίχειρα τῆς διαπραττομένης παρα-
βάσεως καὶ ὅτι θὰ τιμωρηθῆ ἀκριβῶς ὡς καὶ
ἐκεῖνος, ὁ ὅποιος, περιφρονῶν τὸν νόμον τῆς
βαρύτητος, ρίπτεται εἰς τὸ κενόν.

Παρὰ τὰ τόσα διδάγματα καὶ τῆς συγχρόνου
μας ἱστορίας δὲν ἔλλειψαν δυστυχῶς ἀκόμη καὶ
σήμερον οἱ πονηρὰ κατὰ τῶν ἄλλων βουλευόμε-
νοι. Ἀλλὰ καὶ ὁ τῆς δίκης ὀφθαλμὸς—δέον νὰ
γνωρίζουν—παραμένει πάντοτε ἀγρυπνος ὡς καὶ
«Ἡ Τρέπουσα τῶν τυράννων βουλὰς». Α. Φ.

ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΑΙΤΙΑΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ

Ε' ΕΧΡΕΩΚΟΠΗΣΕΝ Ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ;

[Τελευταίον]

Ὁ Ρήβς, ὅπως εἶπομεν, εὐρίσκει ἀνεπαρκεῖς τὰς μεθόδους τοῦ χριστιανισμοῦ. Κήρυγμα, προσευχή καὶ λειτουργία δὲν ἐξαρκοῦν, λέγει, εἰς τὸν σημερινὸν αἰῶνα νὰ μεταβάλουν τὸ κτήνος εἰς ἄνθρωπον. Τοιαῦτα ὅμως διατεινόμενος ὁ Ρήβς ἀποδεικνύει, ὅτι δὲν ἔχει ἀντιληφθῆ περὶ τίνος ἀκριβῶς πρόκειται.

Ἐὰν ὁ χριστιανισμὸς χρησιμοποιηθῆ τὸ κήρυγμα, δὲν τὸ χρησιμοποιεῖ διὰ νὰ μείνῃ τοῦτο κενὸς τις καὶ πρόσκαιρον ἐνθουσιασμὸν προκαλῶν λόγος. Ἄξιοι, ἵνα ὁ ἀκούμενος λόγος καταστῆ πράξις καὶ ζωὴ, ὀδηγηθῶσι δὲ δι' αὐτοῦ οἱ ἀκούοντες εἰς πλήρη προσοικειώσιν τοῦ περιεχομένου καὶ τῆς οὐσίας τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας. Καὶ ἐὰν ὁ χριστιανισμὸς συνιστᾷ τὴν προσευχὴν καὶ τὴν συμμετοχὴν εἰς τὰ μυστήρια, πράττει τοῦτο ἐπὶ τῷ σκοπῷ, ἵνα ἀντήσῃ ἕξ αὐτῶν ὁ πιστὸς δύναμιν καὶ ἐνίσχυσιν ἐν τῷ ἄγωνι κατὰ τῶν βιαιῶν παθῶν του καὶ τῶν κατωτέρων ἐνστίκτων του. Διαφορετικὰ ἢ ἀκρόασις τοῦ κηρύγματος καὶ ἡ συμμετοχὴ εἰς τὴν λατρείαν καὶ ἡ προσευχὴ καταντῶσιν ἐξωτερικοὶ τύποι, νεκρὰ πράξεις μᾶλλον μιμητικὸν προσλαμβάνουσαι χαρακτήρα, ἄνευ ἀποτελέσματος τινος καὶ ἄνευ βαθυτέρας σημασίας. "Ω! ναί. Ἡ χριστιανικὴ βίωσις, τοῦλάχιστον εἰς τὰ πρῶτα βήματά της καὶ πρὸ παντὸς δι' ἐκείνους, οἵτινες ἐκ τοῦ κακοῦ παρελθόντος τῶν ἐκκληρονόμησαν δυσασπορίπτους ἔξεις καὶ βαθέως ἐρριζωμένα πάθη, εἶνε ἄγων σκληρὸς κατατείνων πρὸς ἀπονέκρωσιν τοῦ παλαιοῦ ἀνθρώπου. Εἶνε συνεχῆς ἄλυσις, τῆς ὁποίας οἱ ἀδαμάντινοι κρίκοι σφυρηλατοῦνται διὰ καθημερινῶν πράξεων αὐταπαρνήσεως καὶ αὐτοθυσίας.

Ἐπὶ τὴν ἀνωτέρω ἔννοιαν λοιπὸν ὁ χριστιανισμὸς δὲν ἐφηρημότηθη ἀκόμη πλήρως ἀπὸ ὀλοκλήρους κοινωνίας καὶ λαοῦ. Ἐφηρημότηθη μόνον ἀπὸ ἐπὶ μέρους ἄτομα, τὸ πολὺ πολὺ δὲ καὶ ἀπὸ μέρους οἰκογενείας, ἐγκατεσπαρμένους ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ἐν μέσῳ περιβάλλοντος ἐκ μαζῶν, τῶν ὁποίων τὰ ἄτομα εἴτε διάκεινται ἐχθρικῶς πρὸς τὸν χριστιανισμόν, εἴτε ἀδιάφορα πρὸς αὐτόν, εἴτε περιορίζονται ἁπλῶς εἰς τὸ νὰ θαυμάζωσι τοῦτον ἢ καὶ τὰ τὸν παρακολουθῶσι μόνον μέχρι τοῦ σημείου, κατὰ τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ ἀρχίσῃ ἡ ὁδὸς τῶν θυσιῶν καὶ τῆς αὐταπαρνήσεως. Ὁ μαμμωνισμὸς, ἡ φιληδονία καὶ φιλοσαρκία, ὁ ἀτομισμὸς καὶ ἐγωϊσμὸς ἀσκοῦσιν ἀκατανίκητον τὴν γοητεία τῶν ἐπὶ τῶν πολλῶν, οἱ ὁποῖοι αὐτοπροαιρέτως αἰχμαλωτίζονται ἀπὸ τὰ θέληγτρά των καὶ παραδίδονται εἰς τὴν δεσποτείαν τῶν ὑπηρετούντων αὐτοὺς δι' ὄλων πολλὰκις τῶν δυνάμεων τῶν καὶ προτιμώντων τὴν ὁδὸν τὴν πλατεῖαν καὶ τὴν πύλην τὴν εὐρύχωρον.

Διὰ τῆς στενῆς πύλης εἰσέρχονται ὀλίγοι. Καὶ ὀλίγοι βαδίζουν τὴν ὁδὸν τὴν τεθλιμμένην. Ἄλλ' οἱ ὀλίγοι αὐτοὶ εἰς ὁποῖους τινὰς μορφοῦνται! Ἄνα-

δεικνύονται εἰς προσωπικότητα τοῦτ' αὐτὸ θεοεικέλους, ὁποίας ἠγγόησεν ὁ προχριστιανικὸς κόσμος. Εἶναι ὑπάρξεις αἰθέριαι καὶ οὐράναι ἐντὸς σαρκίου ἐπιγείου ἐγκεκλεισμένα. Ἐνδέχεται τὸ παρελθόν των νὰ ὑπῆρξε ζοφερόν. Πιθανὸν τότε νὰ ἦσαν ἠθικῶς ἀνάπηροι. Πόρνοι καὶ τελῶναι καὶ λησταί, διὰ τοὺς ὁποίους οἱ πολλοὶ οὐδεμίαν ἔτρεφον ἐλπίδα ἀνορθώσεως καὶ ἠθικῆς ἐξυγιάνσεως. Καὶ ὅμως ὁ χριστιανισμὸς τοὺς μετεμόρφωσε. Τοὺς ἐξύψωσεν εἰς ἀναστήματα, τῶν ὁποίων αἱ κορυφαὶ ἐγγίζουσι τὸν οὐρανόν. Ἡ μεταχριστιανικὴ ἱστορία πασῶν τῶν γενεῶν γέμει τοιούτων προσωπικοτήτων.

Καὶ ὁ βίος τῆς ἀνθρωπότητος, ἡ ὁποία κατὰ τὴν πλειοψηφίαν αὐτῆς ἀγνοεῖ τὴν ὁδὸν τοῦ Γολγοθᾶ, ἠσθάνθη τὴν παρουσίαν των καὶ τὴν εὐεργετικὴν ἐπίδρασίν των ὡς ἡγετῶν ἐν τῷ ἠθικῷ καὶ πνευματικῷ πεδίῳ καὶ ὡς παραγόντων ἐκπολιτιστικῶν. Ναί ἡ ἀνθρωπότης τοῦ μαμμωνισμοῦ, τῆς σαρκολατρίας, τῆς θεραπείας τοῦ ἐγὼ ἐδέχθη διὰ τῶν προσωπικοτήτων αὐτῶν τὸν ἀπὸ τοῦ χριστιανισμοῦ διαχεόμενον φωτισμὸν καὶ ἐν τινι μέτρῳ καὶ τὴν ἐξυγιάνσιν αὐτῆς.

Ὅχι. Δὲν εἶνε ἡ σημερινὴ ἀνθρωπότης ἡ αὐτὴ πρὸς τὴν προχριστιανικὴν, ὅσον καὶ ἂν θέλῃ ὁ Ρήβς νὰ τὸ παραγνωρίσῃ. Ποῦ εἶνε σήμερον ἡ πολυγαμία; Ποῦ εἶνε ὁ θεσμὸς τῆς ἱεράς πορνείας, διὰ τῆς ὁποίας τὰ ἄτιμα τῆς σαρκὸς πάθη ἀνυψώνοντο ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ βωμοῦ τῆς λατρίας; Ποῦ εἶνε τὰ σκληρὰ θεάματα τῶν μονομάχων καὶ ξιφομάχων καὶ τῶν θηριομαχῶν, εἰς τὰ ὁποῖα δημέρευεν ἐντροφῶσα ἡ ἀριστοκρατία τῆς Ρώμης; Ποῦ εἶνε οἱ ἐξανδραποδισμοὶ τῶν αἰχμαλώτων; Ποῦ ἡ διάκρισις μεταξὺ δούλων καὶ ἐλευθέρων καὶ ἡ κατάπτωσις τῆς γυναικὸς καὶ τοῦ δούλου εἰς τὴν θέσιν τοῦ πράγματος καὶ τοῦ κτήνους; Ποῦ εἶνε ὁ ἐπίσημος ἐορτασμὸς ἐν αὐτῷ τῷ κέντρῳ τοῦ τότε πεπολιτισμένου κόσμου τῶν γάμων τοῦ Νέρωνος μετὰ νεανίου; Ποῦ εἶνε τὰ ἄλλα μυσὰ ὄργια, τὰ εἰς τελετὰς θρησκευτικὰς καὶ μυστήρια λατρίας ἐπισημοποιημένα; Ποῦ εἶνε ἡ ὑπὸ τῶν γονέων ἀπάνθρωπος ἀπόρριψις τῶν νηπίων εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς Ρώμης διὰ νὰ καταστῶσι βορὰ τῶν κατὰ τὴν νύκτα κατερχομένων ἀπὸ τὰ παρακείμενα ὄρη λύκων; Ποῦ εἶνε τὰ τεχνιτὰ ἰχθυοτροφία, εἰς τὰ ὁποῖα οἱ πατρικοί ἔτρεφον τὰ πρὸς εὐωχίαν παχυνόμενα ὑδρόβια μετὰ σάρκας ἀγρίως κατασφαζομένων δούλων; Ποῦ...; Ποῦ...; Ποῦ...;

Δὲν λέγω, ὅτι σήμερον τὰ αἰσχη τῆς σαρκὸς ἐξέλιπον. Σκεπάζονται ὅμως καὶ κρύπτονται ὑπὸ τὸ σκότος τῆς νυκτὸς ἢ ὑπὸ τὴν ἀφάνειαν τοῦ ἐρημητικῶς κεκλεισμένου δωματίου. Δὲν λέγω, ὅτι σήμερον δὲν γίνονται σκληρότητες. Ἄλλ' ἡ κοινὴ συνείδησις σημερινῶν ἐξεγείρεται κατ' αὐτῶν καὶ ἡ ἀνθρωπίνη δικαιοσύνη παρουσιάζεται περισσότερο ἀδέκαστος καὶ ἀλύγιστος ἀπέναντί των. Γίνονται καὶ σήμερον πόλεμοι. Δὲν προβάλλονται ὅμως ὡς πράξεις καυχήματος, ἀλλ' οἱ ἀντιμαχόμενοι λαοὶ προσπαθοῦν νὰ ἐπιερῶσιν ἐπὶ τῶν ἀντιπάλων τὴν εὐθύνην τούτων. Καὶ ἡ κακομεταχείρισις τῶν αἰχμαλώτων ἀποτελεῖ ἐγκλημα ἀποκρυπτόμενον ἀπὸ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι τὸ ἐνεργοῦν. Ἡ ὄργάνωσις δ' ἐκείνη, ἡ ὁποία στεγάζε-

ται ὑπὸ τὸ ἱερὸν σημεῖον τοῦ Χριστιανισμοῦ, εἶνε σεβαστὴ εἰς πάσας τὰς ἀντιμαχομένας παρατάξεις. Καὶ ἐκεῖ ὅπου ὑφύεται ἡ σημαία τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ πάσα ἐνέργεια καὶ παραβίασις πολεμικὴ στιγματίζεται ὡς βάρβαρος, κακοῦργος καὶ ἀποτροπαία πράξις.

Καὶ αὕτη εἶνε ἡ μία ὄψις τοῦ νομίσματος. Ἐὰν δὲ ὁ Ρῆβς ἤθελεν ἐξετάσει καὶ τὴν ἄλλην, θὰ ἔβλεπε καθιδρύματα εὐποιίας καὶ φιλανθρωπίας καὶ φιλαλληλίας, ἀγνωστα ὅλας πρὸ τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἀναβλαστήσαντα ἐν πλησμονῇ ἀπὸ τὸν σπόρον τῆς χριστ. ἀγάπης. Ἐγγώρισεν ὁ παλαιὸς προχριστιανικὸς κόσμος τὸ πλήθος τῶν ὀρφανοτροφείων, τῶν βρεφοκομείων, τῶν νοσοκομείων, τῶν ἡγροκομείων, τῶν πάσης φύσεως φιλανθρωπικῶν ἰδρυμάτων, τὰ ὅποια κοσμοῦσι τὰς φερούσας τὸ χριστιανικὸν ὄνομα κοινωνίας; Ἐγγώρισε τὰς ποικίλας ὀργανώσεις τῆς ἑσωτερικῆς καὶ ἑξωτερικῆς ἱεραποστολῆς, ἡ ὅποια τόσα προσέφευρεν ἡρωϊκὰ θύματα πρὸς βοήθειαν, φωτισμόν, ἐκπολιτισμόν, ἐπιστροφὴν φύλων βαρβάρων καὶ ἀνθρώπων ἀποπλανηθέντων;

Θέλει ὁ Ρῆβς νὰ ἴδῃ καὶ ἀπότερον τὴν ἐκπολιτιστικὴν δύναμιν τοῦ Χριστιανισμοῦ; Ἄς ἐρωτήσῃ τὸν Δαρβῖνον εἰς ποίαν κατάστασιν εἴθε τοὺς ἀγρίους τῆς Παταγωνίας, ὅτε τὸ πρῶτον αὐτὸς ἐπισκεφθῆ αὐτούς. Τοὺς ἔχαρακτήρισεν ὡς ἀνεπανορθώτως ἀπεκτηνωμένους. Ἄλλ' ὅταν μετὰ τῆς ἑτη ἐπισκεφθῆσαν αὐτοὺς χριστιανοὶ ἱεραπόστολοι, ὑπῆρξε τοσοῦτον ἀποτελεσματικὴ ἢ εἰς αὐτοὺς ἐπίδρασις τῆς εὐαγγελικῆς διδασκαλίας, ὥστε αὐτὸς ὁ Δαρβῖνος, ὅταν ἀνέγνωσε τὴν σχετικὴν περὶ τῆς ἐκεῖ ἱεραποστολῆς ἐκθεσιν, κατεπλάγη καὶ δὲν ἐδίστασε δημοσίᾳ νὰ ὁμολογήσῃ τὴν πλάνην του.

Εἶνε λοιπὸν πολὺ ἄδικος ὁ Ρῆβς, ὅταν διακηρύττῃ ὅτι ὁ χριστιανισμὸς ἔχρωκόπησεν. Ἐχρωκόπησαν οἱ λογάδες καὶ οἱ ἡγέται τῆς ἀνθρωπότητος. ὅσοι ἀντεμετώπισαν τὸν χριστιανισμὸν οὐχὶ ὡς τὸ θεῖον φῶς καὶ τὴν οὐρανίαν ζωὴν, ἀτινα μᾶς ἐστάλησαν δι' ὑπερφυσικῆς θείας ἀποκαλύψεως εἰς τὸν κόσμον, ἀλλ' ὡς μίαν τῶν πολλῶν θρησκειῶν, τὴν ὁποίαν ἔθεσαν ὑπὸ τὴν δομειαν ἐπίκρισίν των, ὡς πράττει τοῦτο αὐτὸς ὁ Ρῆβς. Ὅταν ἔλεγον εἰς τὰ πλήθη καὶ ἐκῆρυττον εἰς τοὺς διανοουμένους τῶν γενεῶν «ἡ διάνοιά μου εἶνε ἡ θρησκεία μου», «ὄλοι ἡ ἔθνικοι θεσμοὶ θρησκειῶν εἴτε Ἰουδαϊκοί, εἴτε χριστιανικοὶ εἶνε ἀνθρώπινοι ἐπινοήσεις», ὅπως ἐβεβαίωνον οἱ ἐκάστοτε Τόμας Παῖην, εὐρίσκοντο δὲ οἱ διάφοροι Ρῆβς διὰ νὰ ἐπικροτῶσιν αὐτούς, ἐπόμενον ἦτο νὰ ἐπιβραδύνωσι καὶ νὰ ἀνακόπτωσι τὴν βαθυτέραν διείσδυσιν καὶ ἐπίδρασιν τοῦ χριστιανισμοῦ. Ἀντὶ δὲ νὰ στρέφονται ἤδη κατὰ τοῦ χριστιανισμοῦ, δικαιοτέρον εἶνε νὰ κτυπῶσι μᾶλλον τὰς κεφαλὰς των. Ἐκεῖ εἶνε ἡ χρωκοπία καὶ ὄχι εἰς τὸν χριστιανισμὸν. Ἐὰν οἱ ἐκάστοτε Παῖην καὶ Ρῆβς δὲν ὑπῆρχον, εἰάν αἱ ἡγέτιδες καὶ διανοουμέναι τάξεις τῶν διαφόρων γενεῶν ἔτεινον πρὸς ἀλλήλας τὰς χεῖρας, διὰ νὰ συνεργασθῶσιν ὅπως τὸ θεῖον φῶς τοῦ χριστιανισμοῦ διεισδύσῃ πανταχοῦ, ἀσφαλῶς ἡ ἀνθρωπότης σήμερον θὰ παρουσίαζεν ἄλλην μορφήν καὶ ἄλλην σύστασιν τὴν μορ-

Ἡ ΑΝΘΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΟΝΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΤΩΝ ΡΩΣΩΝ ΤΟΥ ΙΕ' ΑΙΩΝΟΣ ΚΑΙ ΜΑΞΙΜΟΣ Ο ΓΡΑΙΚΟΣ

B'

Τὰ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μαξίμου ἐπακολουθήσαντα γεγονότα μαρτυροῦν, ὅτι αἱ πικραὶ ἐπικρίσεις του διὰ τὴν αὐθαίρετον ὑπὸ τῶν ῥώσων διάρρηξιν τῶν μετὰ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ἐκπαλαὶ συνδεόντων τὴν θυγατέρα πρὸς τὴν μητέρα στενῶν δεσμῶν καὶ διὰ τὴν δῆθεν βλάβην καὶ τὸν ἀφανισμόν τῆς ἐλληνικῆς ὀρθοδοξίας λόγῳ τῆς τουρκικῆς κατακτήσεως, ἐνεποίησαν βαθεῖαν εἰς τοὺς ῥώσους ἐντύπωσιν.

Τὰ ἀποτελέσματα ἐπῆλθον ἄμεσα καὶ ραγδαῖα. Μετὰ διετίαν μόλις ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Μαξίμου βλέπομεν ἀποστελλόμενον εἰς τὴν ὀρθόδοξον Ἀνατολήν τὸν ἀρχιδιάκονον τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Νόβγοροδ Γεννάδιον ἐν συνοδείᾳ τοῦ ἐμπόρου Βασιλείου Ποζνιακῶφ, ἐπὶ τῷ ἐμφανεῖ μὲν τέλει νὰ κομίσουν βοηθείας εἰς τὰ ἐκεῖ ἐκκλησιαστικὰ κέντρα, μετὰ τῆς ἰδιαίτερας ὁμως ἐντολῆς νὰ μελετήσουν τὰ ἥθη τῶν ἀνατολικῶν λαῶν. Ἄγνωστον ἀπέμεινεν, ἂν ὁ Γεννάδιος ἔγραψέ τι περὶ τῆς ἀποστολῆς του, διότι ἀπέθανε κατὰ τὸ ταξίδιον. Ὑποτίθεται ὁμως—λέγει ὁ διαπρεπῆς ῥώσος ἐκκλησιαστικὸς ἱστορικὸς Ε. Γολουμπίνσκιη—ὅτι ὁ κύριος σκοπὸς τῆς ἀποστολῆς ἦτο ἡ διαπίστωσις «μέχρι τίνος βαθμοῦ εἶνε βᾶσιμος ἢ ριζωθεῖσα παρὰ τοῖς ῥώσοις πεποίθησις, ὅτι εἶχε βλαβῆ ἢ καθαρότης τῆς ἀληθοῦς ὀρθοδοξίας παρὰ τοῖς ἔλλησιν»¹. Εἶνε ἀληθές, ὅτι, ὅσονδῆποτε κᾶν ἡ ἰδέα αὕτη καὶ ἡ περὶ Μόσχας-Τρίτης Ρώμης θεωρία ἦσαν εὐρύτατα διαδεδομένα, οὐχ ἦττον ἡ ἐπίσημος ῥωσικὴ Ἐκκλησία, κᾶν ἔτι ὠνειρεύετο τὴν ἐπασλήθεισιν της, δὲν ἐτόλμα νὰ υἱοθετήσῃ αὐτὴν ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς. Ὑπῆρξαν μάλιστα περιπτώσεις, καθ' ἃς ῥώσοι ἱεράρχαι κάλλιστα ἐγνώριζον, ὅτι ἡ φλωρεντινὴ οὐνία ἦτο ἔργον κυρίως, ἢ καὶ ἀποκλειστικῶς, πολιτικῶν ὑπολογισμῶν, ὅτι δὲ ὁ ὀρθόδοξος ἐλληνικὸς λαὸς, μὴ συμμερισθεὶς αὐτὴν, ἀπεκήρυξε τὸ φλωρεντινὸν πραξικόπημα. Οὕτω, αὐτὸς ὁ μετὰ τὴν ἐν Φλωρεντίᾳ σύνοδον πρῶτος κατασταθεὶς μητροπολίτης Μόσχας Ἰωάννης (1448-61) ἔγραφε πρὸς τὸν ἡγεμόνα Κιέβου Ἀλέξανδρον Βλαδίμηροβιτς: «σὺ ὁ ἴδιος γνωρίζεις τί ἀπέμεινεν ἐν ΚΠόλει ὡς πρὸς τὴν βασιλείαν καὶ τὴν πατριαρχεῖαν. Ἐν μὲν τῷ καθεδρικῷ ναῷ καὶ τοῖς βασιλικαῖς ἀνακτόροις μνημονεῖται τὸ ὄνομα τοῦ Πάπα, ἐνῶ οὔτε ἐν ταῖς

1. Β' I, σ. 848.

.....
φῆν καὶ τὴν σύστασιν τὴν ὁποίαν βραδέως ἀλλ' ἀσφαλῶς θὰ προσδώσῃ εἰς αὐτὴν τὸ φῶς τοῦ χριστιανισμοῦ, ὅταν θὰ τὴν ἀναζυμώσῃ.

Π. Ν. ΤΡΕΜΠΕΛΑΣ

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

μοναίς, οὔτε ἐν οἰωδήποτε τῶν ἐν ΚΠόλει καὶ ἐν ὄλω τῷ Ἁγίῳ Ὅρει ναῶν τοῦτο γίνεται, ἀλλὰ πάντες διακρατοῦσι τὴν ἀρχαίαν παράδοσιν τῆ χάριτι τοῦ Θεοῦ». Ἐμέμφετο δηλαδὴ ὁ Ἰωάννης ἐπὶ λατινισμῷ μόνον τὸν βασιλέα καὶ τὸν Πατριάρχην. Ὁ Μόσχας Θεοδόσιος (1461-64), προτρέπων τὸν λαὸν τοῦ Νόβγοροδ καὶ τοῦ Ψκῶφ νὰ προσφέρουν ὑπὲρ τοῦ Ἁγίου Τάφου βοηθήματα, ἔγραψε τῷ 1464 ὅτι ὁ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων «ὁ ἴδιος θὰ ἤρχειτο εἰς τὴν χώραν μας, ἐπιθυμῶν, κατὰ τὴν ἀνωθεν δοθεῖσαν αὐτῷ δύναμιν, νὰ μᾶς ἀξιῶσῃ τῆς εὐλογίας τοῦ ἰδίας χερσὶ καὶ νὰ παράσῃ ἀφεσὶν ἀμαρτιῶν εἰς τοὺς μετὰ πίστεως ἐξαγορευομένους, ἀλλ' ἔνεκα τῶν περιστάσεων δὲν ἠδυνήθη νὰ πληρώσῃ τὸν πόθον του, ἐφ' ᾧ καὶ ἀπέστειλε τὸν πρωτοσύγκελλον του Ἰωσήφ διὰ νὰ χειροτονηθῇ ἐν Μόσχᾳ μητροπολίτης Καισαρείας τῆς Φιλίππου...». Ὁ γνωστὸς ῥώσος περιηγητὴς τοῦ 15' αἰ. Τρύφων Καραμπένικωφ, περιγράφων τὸ εἰς τοὺς ἁγίους Τόπους ταξειδίον του (1582), πολλὰ τὰ εὐφημα ἔλεγε περὶ τῆς ὀρθοδοξίας τῶν λαῶν τῆς Ἀνατολῆς. Ῥώσος χρονογράφος ἀφηγεῖται, ὅτι οἱ τέσσαρες Πατριάρχαι τῆς Ἀνατολῆς, ὑπὸ τοῦ Ἁγ. Πνεύματος κινήθεντες, πρὸς θεραπείαν τῆς χηρείας τῆς Μόσχας ἀπεφάσισαν νὰ ἀποστείλουν εἰς αὐτὴν τὸν Πατριάρχην Ἱεροσολύμων Θεοφάνη (1608-44, τὸ τρίτον), ὅστις πράγματι ἐλθὼν, ἐγκατέστησε, τῆ συναινέσει τοῦ τσάρου, Πατριάρχην τὸν Φλάρετον Νικήτις (1619-1633). Ἡ ἐπίσκεψις μάλιστα αὐτῆ τοῦ Θεοφάνους ὑπῆρξε τόσον σπουδαία διὰ τὰς μεταξὺ τῆς Ῥωσίας καὶ τῆς ἑλληνικῆς Ἀνατολῆς σχέσεις, ὥστε «διεχάραξε νέαν ἐποχὴν εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ζωὴν τῆς ῥωσικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐπανήγαγεν αὐτὴν εἰς ὀρθοτέραν ἐκτίμησιν πολλῶν ζητημάτων τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ βίου. Διήνοιξε τὴν ὁδὸν εἰς ἐγκατάστασιν μεμορφωμένων ἐλλήνων ἐν Μόσχᾳ. Οἱ Ἕλληνες καθισταντο ἐκτότε ἀπαραίτητοι ἐν Ῥωσίᾳ, ἥς ἡ κυβέρνησις ἤρξατο εὐρύτατα ἐπωφελομένη τῶν ἐκδουλεύσεών των. Οἱ Ἕλληνες ἐκαλοῦντο ἔτι ἀπαξ νὰ ἀναγεννήσωσι τὴν Ῥωσίαν, Ἕλληνες ἱεράρχαι καθισταντο χειραγωγοὶ αὐτῆς πρὸς τὸ μεγαλεῖον. Αὐτόδηλον δὲ—ἐπιλέγει ὁ Χρυσόστομος Παπαδόπουλος—ὅτι ἡ δεινὴ τῶν ῥώσων προκατάληψις περὶ τῶν ἐλλήνων, ὡς ἀπολεσάντων τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ τὴν εὐσέβειαν, νῦν κατερρίπτετο, τὸ δὲ κύρος τῆς ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας ἤρξατο ὡς κύρος ἀπολύτου ἀξίας ἀναγνωριζόμενον ἀπὸ τῶν ἡμερῶν, καθ' ἃς ὁ Θεοφάνης εὐρίσκετο ἐν Μόσχᾳ»².

1. Χειρόγραφον ὑπ' ἀρθ. 436 τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας Μόσχας, παρὰ *N. Κάπτερεφ* Ὁ Πατριάρχης Νίκων καὶ οἱ ἀντίθετοι αὐτοῦ εἰς τὸ ζήτημα τῆς διορθώσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν λειτουργικῶν τύπων Σέργιεφ-Προσάδ, 1913² σ. 28.

2. *Χρυσόστομος Παπαδοπούλου*, Οἱ Πατριάρχαι Ἱεροσολύμων ὡς πνευματικοὶ χειραγωγοὶ τῆς Ῥωσίας κατὰ τὸν 15' αἰῶνα. Ἱεροσόλυμα 1907 σ. 47. Ὁ Πατριάρχης

Εἰς παλαιὰς ῥωσικὰς Κοσμογραφίας λόγος γίνεται περὶ τῆς εἰς τὴν ὀρθόδοξον πίστιν ἐμμονῆς τῶν Πατριαρχῶν τῆς Ἀνατολῆς καὶ σύμπαντος τοῦ ἑλληνικοῦ κλήρου, καὶ ὅτι οἱ Ἕλληνες, καίπερ τελοῦντες ὑπὸ τὸν τουρκικὸν ζυγόν, ὅμως εἶναι, ὡς καὶ πρότερον, ὀρθόδοξοι, καὶ αἱ μοναὶ τῶν δὲ καὶ οἱ ναοὶ τηροῦν τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν τάξιν ἀπαρεγκλίτως. Παρὰ πᾶσαν τὴν περιστάσεων τὴν δυσμένειαν, οἱ Ἕλληνες λίαν ἐνωρὶς ἤρξαντο ἀναπτυσσόμενοι πνευματικῶς καὶ ἐπιβαλλόμενοι ἐπὶ τῶν ῥώσων, τοὺς ὁποίους μάλιστα καὶ ἤλεγχον διὰ τὴν περὶ τῆς εὐσεβείας ἀντίληψίν των. Λεληθότως δὲ καὶ αὐτοὶ οἱ ῥώσοι ὑπήγοντο βαμνηδὸν ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν μεμονωμένων ἐλλήνων, ἀναγνωρίζοντες τὴν ὑπεροχὴν καὶ τὸ κύρος των καὶ ἐπικαλούμενοι τὴν ἠθικὴν καὶ ἐκπολιτιστικὴν συνδρομὴν των. Ἦδη περὶ τὰ τέλη τοῦ 15' αἰ. (1585) ὁ Ἀλεξανδρείας Σίλβετρος (1566-90), βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ πρωτοσυγκέλλου τοῦ Μελετίου Πηγᾶ, ἐν ἀπαντητικῇ ἐπιστολῇ πρὸς τὸν τσάρον Θεόδωρον ἔγραψεν: «Ἰδρυσον διδασκαλεῖον καὶ ὄρισον διδασκαλὸν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων, ἵνα οἱ παῖδες ἐκ πολλῶν θείων βιβλίων διδάσκωνται ἐν πάσῃ τοῦ Θεοῦ σοφίᾳ τὴν ὀρθόδοξον πίστιν». Οἱ τῷ 1593 συνελθόντες ἐν ΚΠόλει πρὸς ἐπικύρωσιν τῆς ἰδρύσεως Πατριαρχείου ἐν Μόσχᾳ, ὡς καθῆκον παντὸς ῥώσου ἐπισκόπου ὄρισαν τὴν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ἐκάστου ἰδρυσιν σχολείων, κατὰ τὸ αὐτὸ δ' ἔτος Μελέτιος ὁ Πηγᾶς ἔγραψε πρὸς τὸν τσάρον Θεόδωρον «κατάστησον παρὰ σοί, βασιλεῦ, φροντιστήριον μαθημάτων ἑλληνικῶν, ζώπυρον τῆς σοφίας τῆς ἱεραρχίας...»².

Σπουδαιότερα ὅμως τῶν ἀτομικῶν τούτων ἀντιλήψεων ἐμφανίζεται ἡ πρὸς τὴν ἑλληνικὴν Ἀνατολὴν ἐπίσημος στάσις τῆς ῥωσικῆς πολιτείας καὶ ἐκκλησίας. Οἱ ἡγέμονες τῆς Μόσχας, μετ' αὐτοὺς δὲ καὶ οἱ τσάροι, ἐξακολουθοῦν ἀποστέλλοντες τακτικῶς πρὸς τοὺς τέσσαρας Πατριάρχας, εἰς τὸ Ἁγιον Ὅρος καὶ εἰς τὸ Σίβηριον, ὡς καὶ εἰς ἄλλας ὀνομαστὰς μονὰς, βο-

χης, ἐγταταλείπων τὴν Ῥωσίαν, ἀπέλυσεν ἐγκύκλιον πρὸς τὸν ῥωσικὸν λαόν, ἐν ᾧ, σὺν ἄλλοις, παρήγγελεν ἵνα παύσων ἡ καὶ ἐν Μόσχᾳ ὑπ' αὐτοῦ παρατηρηθεῖσα ἄτοπος τριπλῆ μετάδοσις τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων, ἡ ἀνύπαρκτος ἑορτὴ τῆς δεκάτης μετὰ τὸ Πάσχα ἡμέρας τῆς Παρασκευῆς, τὰ μετὰ μουσικῶν ὀργάνων ἐπιτάφια μνημόσυνα, ἡ εἰς τοὺς νεοσύμφους προσφορὰ ποτοῦ, ψαλλομένου τοῦ «Σῶμα Χριστοῦ μεταλάβετε» κλ. (Αὐτόθι 64-65). Ἐν γένει περὶ τῆς εὐεργετικῆς ἐν Ῥωσίᾳ δράσεως τοῦ Θεοφάνους ἐπιθι αὐτόθι τὰς σ. 37-73. Περὶ τῆς εἰς Μοσχόβιαν μεταβάσεως καὶ ἐκεῖ παραδιαιτριβῆς τοῦ Θεοφάνους ἰδὲ καὶ *Δοσιθέου Ἱεροσολύμων* Τὰ παραλειπόμενα ἐκ τῆς ἱστορίας περὶ τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις πατριαρχευσάντων, παρὰ *Α. Παπαδοπούλου - Κεραμεῖ* Ἀνάλεκτα Ἱεροσολυμιτικῆς Σταχυολογίας Α 250-263.

1. *N. Κάπτερεφ* ἔνθ' ἄν. σ. 29.

2. *M. Παρινά* Σχεδιάγραμμα κλ. σ. 180. W. R e g e l *Analecta byzantinorussica*, Petropoli 1891 σ. 101. *Χρυσόστομος Παπαδοπούλου* Οἱ Πατριάρχαι Ἱεροσολύμων... σ. 20-21.

θήματα καὶ ἐλέη πρὸς στήριξιν τῆς ὀρθοδοξίας ἐν τῇ Ἀνατολῇ καὶ πρὸς μνημόσυνον αὐτῶν. Ὁ Ἰβάν Δ' ὁ Τρομερός τὴν εἰς τσάρον στέψιν του ἐθεώρησεν ἐστερημένην τοῦ προσήκοντος κύρους καὶ τῆς ἐμπρεπούσης εἰς τὸ ἀξίωμα αἴγλης, ἂν μὴ αὕτη ἀνεγνωρίζετο ἐπισήμως καὶ ἐπεκυροῦτο ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ΚΠόλεως. Ἡ ἐπικύρωσις ἐγένετο τῇ παρακλήσει του τῷ 1561 καὶ τῷ ἀνεκοινώθη μετὰ ἔν έτος. Ἡ ρωσικὴ Ἐκκλησία, τηροῦσα ἀδιάλειπτον κοινώνιαν μετὰ τῆς ἑλληνικῆς, ἀνεγνώριζε τὸ ἀνώτερον αὐτῆς ἐν τῇ καθ' ὅλου ὀρθόδοξία κύρος, ὡς, ἄλλως τε, ἀποβαίνει δὴλον ἐκ τῶν περιστατικῶν τῆς ἰδρύσεως τοῦ ρωσικοῦ Πατριαρχείου. Ὁ πρῶτος Πατριάρχης Ρωσίας Ἰῶβ κατεστάθη (1589) ὑπὸ τοῦ Ἱερεμίου Β' ΚΠόλεως, ἐκυρώθη δ' ἡ πράξις ὑπὸ τῆς ἐν ΚΠόλει συνόδου τῶν Πατριαρχῶν τῆς Ἀνατολῆς (1593). Εἰς τὰς ρωσικὰς λειτουργίας ἐμνημονεῦντο ἀνελλιπῶς οἱ Πατριάρχαι τῆς Ἀνατολῆς. Ἐν Μόσχᾳ κατεστάθη ποτὲ Πατριάρχης δις (1605 καὶ 1611) ὁ Ἕλληνας Ἰγνάτιος, τέως ἐπίσκοπος Κύπρου ἐπὶ βενετοκρατίας¹. Ὁ Ροστοβίω Φιλάρετος, ἐγκαθιδρυόμενος (1619) ὡς Πατριάρχης Ρωσίας, εἰς τὸ πρὸς τὸν (υἱὸν του) τσάρον Μιχαὴλ Φεόντωροβιτς προσφώνημά του

1. Ὁ Ἰγνάτιος εἶχε δραπετεῦσαι ἢ ἴσως ἐκδιωχθῆ ἐκ Κύπρου μετὰ τὴν ὑπὸ τῶν τούρκων κατάληψιν τῆς νήσου (1571) καὶ μεταβῆ εἰς Ρώμην, ὅθεν ἀφίκετο εἰς Ρωσίαν τῷ 1595 ἐπὶ Θεοδώρου Ἰβάνοβιτς, ἐπὶ δὲ τοῦ Μπορις Γοντουνῶφ ἐγένετο ἀρχιεπίσκοπος Ριαζάν (1603). Μετὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἐξουσίας ὑπὸ τοῦ ψευδο-Δημητρίου πρῶτος ἐσπευσε νὰ ἀναγνωρίσῃ αὐτὸν ὡς δῆθεν υἱὸν Ἰβάν Δ' τοῦ Τρομεροῦ, συναντήσας δὲ αὐτὸν ἐν Τούλᾳ συνῶδισεν εἰς Μόσχαν, πανηγυρικῶς προπορευόμενος τῇ συνοδείᾳ ἱερῶν εικόνων. Ἐκθρονισθέντος δὲ βία τοῦ Πατριάρχου Ἰῶβ, διωρίσθη ὑπὸ τοῦ ψευδο-Δημητρίου τυχονδιωτικῶς Πατριάρχης Μόσχας (24 Ἰουν, 1605), μετὰ μῆνα δ' ἔσπεψεν αὐτὸν Τσάρον. Ὁ Ἰγνάτιος συνήνεσεν εἰς ἐγκατάστασιν ἰησοῦϊτῶν ἐν Μόσχᾳ καὶ ἀνέγερσιν ρωμαιοκαθολικοῦ κολλεγίου καὶ ναοῦ, συντελέσας δὲ εἰς τὴν προσέλευσιν εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν τῆς λατινίδος τὸ δόγμα συζύγου τοῦ ψευδο-Δημητρίου Μαρίνας, τῇ 8 Μαΐου 1608 ἐτέλεσε τὴν στέψιν τῆς καὶ εἶτα τὸν μετὰ τοῦ ψευδο-Δημητρίου γάμον. Ἦτο ἡ πρώτη στέψις γυναικὸς ἐν Ρωσίᾳ. Ἀμέσως μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ψ-Δημητρίου τῇ 17 ἢ 18 Μαΐου τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἡ σύνοδος τῶν ἐπισκόπων ἐξεδίωξε τὸν πατριαρχικὸν θρόνον τὸν Ἰγνάτιον καὶ περιώρισεν ἐν τῇ μονῇ Τσιούντοβο. Ἐν αὐτῇ ζήσας οὗτος ἐπὶ πενταετίαν μέχρι τοῦ 1611, πάλιν ἀποκατεστάθη εἰς τὴν πατριαρχίαν ὑπὸ τῶν ὁπαδῶν τοῦ Σιγισμούνδου, ἐκθρονισάντων τὸν Ἐρμογένη. Ἀντιλαμβάνομενος ὁμως τὸ ἀκροσφολὲς τῆς θέσεώς του, κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ αὐτοῦ ἔτους ὁ Ἰγνάτιος ἐδραπέτευσεν ἐκ Μόσχας, συλληφθεὶς δ' ἐν Σμολένσκ ὑπὸ τῶν πολωνῶν, τῇ ἀδείᾳ τοῦ Σιγισμούνδου ἐγκατεστάθη ἐν τῇ (τότε οὐνιτικῇ) μονῇ τῆς Ἁγίας Τριάδος ἐν Βίλνᾳ, ἔνθα καὶ ἐπισήμως προσεχώρησεν εἰς τὴν οὐνίαν. Ἀπέθανε περὶ τὸ 1640 ἐν Βίλνᾳ καὶ ἐτάφη ἐν τῇ αὐτῇ μονῇ παρὰ τὸν οὐνίτην μητροπολίτην Βενιαμίν Ρούτσκι. Πρβλ. *Μακαρίου* Ἱστορία τῆς ρωσ. Ἐκκλησίας *X. Ν. Λεβίτσκι* Ἰγνάτιος πατριάρχης Μόσχας ἐν «Χριστ. Ἀναγνώματι» 1886 XII, καὶ Ὀρθόδοξος Θεολογ. Ἐγκυκλοπαιδεία (ρωσ.) V σ. 730-793. *Ν. Κάπτερεφ* ἔνθ' ἄν. 23-36. *Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου* ἔνθ' ἄν. σ. 39, 42. *Σπ. Ζαμπελίου* Καθιδρυσις Πατριαρχείου ἐν Ρωσίᾳ Ἀθήναι 1859 σ. 70.

ἔλεγε, σὺν ἄλλοις: «ὕπισχνοῦμαι μνημονεῦειν τε καὶ τῶν τεσσάρων Πατριαρχῶν, τῶν ἐν Ἀγ. Πνεύματι ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν τῆς ἡμῶν μετριότητος, Τιμοθέου ΚΠόλεως, Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας, Ἀθανασίου Ἀντιοχείας καὶ Θεοφάνους Ἱεροσολύμων, οὓς ἡ Ἀνατολικὴ καὶ ἀποστολικὴ Ἐκκλησία φιλοφρόνως ἐτίμησεν. Εἴ τι στέργουν, κάγῳ στέργω καὶ ἀποδέχομαι· εἴ τι δὲ ἀποστρέφονται, κάγῳ ἀποστρέφομαι»¹. Ἐπὶ πατριαρχείας μάλιστα Ἰωσήφ (1642—52) ἐσημειώθη ὀριστικὴ ὑπὲρ τῶν ἑλλήνων στροφή οὐ μόνον διὰ τῆς ἀπεριφράστου καὶ ἐπισήμου ὁμολογίας τῶν ἐν τοῖς ρωσικοῖς βιβλίοις σφαλμάτων ὑπὸ τὴν πείσιν τοῦ κύρους τοῦ Μαξίμου, ἀλλὰ καὶ διὰ θετικῆς ἐπιχειρήσεως τῆς διορθώσεως αὐτῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἑλληνικῶν πρωτοτύπων. Ἡ πρότερα τῶν ρώσων ἀντίληψις περὶ ἀποκλίσεως τῶν ἑλλήνων ἀπὸ τῆς ὀρθοδοξίας ἤρξατο ὑποχωροῦσα εἰς τὴν ὀριστικῶς πλέον ἐμπεδουμένην πεποίθησιν, ὅτι οὗτοι ἐν παντὶ ἔχονται αὐστηρῶς τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, καὶ ὅτι ἡ ρωσικὴ Ἐκκλησία οὐ μόνον ὡς πρὸς τὴν πίστιν, ἀλλὰ καὶ ὡς πρὸς τοὺς τύπους τῆς λατρείας ὀφείλει ἀπαρεγκλιτῶς νὰ τελεῖ ἐν ἐνότητι πρὸς τὴν ἑλληνικὴν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν. Τὴν πεποίθησιν του ταύτην ὁ Ἰωσήφ ἐξέφραζεν ἀπερικαλύπτως εἰς τὰς πρὸς τὸν διάδοχον τῆς Δανίας Βολντεμάρ ἐπιστολάς του, μετ' ἰδιαζούσης δ' ἐμφάσεως εἰς τὰ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδοθέντα περιλάλητα ἐν τῇ ρωσικῇ ἐκκλησιαστικῇ γραμματεῖᾳ βιβλίᾳ τοῦ «*Κυριλλικὸν Βιβλίον*» (Κυρίλλοβαγια Κνίγα) καὶ «*Βιβλίον περὶ τῆς πίστεως*» (Κνίγα ο Βιέρε), ὅπου ἐπισημότατα ἐδηλοῦτο, ὅτι οἱ Ἕλληνες κατὰ πάντα ὀρθοδοξοῦν, ὅτι ὁ τουρκικὸς ζυγὸς οὐδαμῶς παρέβλαψε τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν εὐσέβειαν, ὥστε οἱ Ἕλληνες μέχρι καὶ τοῦ νῦν κρατοῦσιν ἀπαραχάρακτον οὐ μόνον τὴν ὀρθόδοξον πίστιν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀρχαίαν λειτουργικὴν τάξιν καὶ πράξιν. Ὑπὸ τὸ κράτος τῶν ἰδεῶν ὁ Ἰωσήφ ἀπετάθη πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον παρακαλῶν λύσιν ὀρισμένων ζητημάτων τῆς λειτουργικῆς πράξεως, ἔργῳ καταδεικνύων ὅτι ἡ φωνὴ τῆς Ἐκκλησίας ΚΠόλεως θεὸν νὰ ἔχη χειραγωγικὴν καὶ αὐτόχρομα ἀποφασιστικὴν σημασίαν διὰ τὴν ρωσικὴν Ἐκκλησίαν.

Ἐξ ἄλλου, αὕτη ἡ ρωσικὴ κυβέρνησις μετεκάλει τῷ 1649 ἐκ Κιέβου τοὺς γνωστοὺς ἑλληνομαθεῖς καὶ λατινομαθεῖς Ἐπιφάνιον καὶ Ἀρσένιον Σατανόβσκι, τῷ δὲ 1650 τὸν Δαμασκηνὸν Πίτσκι, ὅπως ἀναλάβουν τὴν μετάφρασιν τῆς Γραφῆς ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ πρωτοτύπου. Συγχρόνως, ἀποφασισθείσης τῆς ἐν Μόσχᾳ ἰδρύσεως σχολῆς πρὸς διδασκαλίαν τῆς ἑλληνικῆς, ὁ κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἀφικόμενος εἰς τὴν ρωσικὴν πρωτεύουσιν Πατριάρχης Ἱεροσολύμων Παΐσιος ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ τὸν Ἕλληνα διδάσκαλον Ἀρ-

1. *Δοσιθέου Νοταρά* παρὰ *Α. Παπαδοπούλου* — *Κεραμεῖ* ἔνθ' ἄν. σ. 260.

σένιον, ὅστις καὶ ἴδρυσεν πράγματι τὴν σχολήν, ἐν ἧ ἐδίδασκε τὴν ἑλληνικὴν, τῷ δὲ 1652 ὁ αὐτὸς Παΐσιος ἀπέστειλεν εἰς Μόσχαν τὸν μητροπολίτην Ναυπάκτου Γαβριήλ πρὸς διδασκαλίαν τῆς ἑλληνικῆς, «ὅτι αὕτη ἐστὶν ἀρχαιοτέρα τῶν λοιπῶν γλωσσῶν, ὡς ρίζα αὐτῶν καὶ πηγὴ»¹. Ἐν σχέσει μάλιστα πρὸς τὴν ἴδρυσιν σχολείων ἐν Μόσχᾳ πολύκροτον ἀνεφάνη ζήτημα περὶ τοῦ εἰς τίνα γλώσσαν θὰ διεξήγετο ἡ διδασκαλία, τῶν μὲν περὶ τὸν Ἐπιφάνιον Σλαβινιέτσκιη κηρυχθέντων ὑπὲρ τῆς ἑλληνικῆς, τῶν δὲ περὶ τὸν λατινόφρονα Συμεῶνα Πολότσκιη ἐπιμενόντων εἰς τὴν λατινικὴν. Διὰ τῆς ἐπεμβάσεως τοῦ Ἱεροσολύμων Δοσιθέου τὸ ζήτημα ἐλύθη ὑπὲρ τῆς πρώτης, οὕτω δὲ τῷ 1681 ἰδρύθη ἑλληνικὴ σχολή, ἐφ' ὅσον «εἰς τοὺς Ἕλληνας ὀφείλει ἡ Ρωσία τὴν ἀποδοχὴν τοῦ χριστιανισμοῦ, ὡς καὶ τὴν διὰ δόσιν τοῦ φωτὸς τῆς παιδείας»².

Ἄλλ' οἱ ῥώσοι ἠσθάνοντο τὴν ἀνάγκην τῆς βοηθείας τῶν ἑλλήνων καὶ διὰ τὸ κήρυγμα, τὸ ὁποῖον οὐδαμοῦ ἤκούετο ἐν Ρωσίᾳ. Τούτου ἕνεκα τῷ 1650 ἀφίκετο εἰς Μόσχαν ὁ Ναζαρέτ Γαβριήλ, ὅστις καὶ ἤρξατο κηρύττων τακτικῶς ἐν τῇ μονῇ τῶν Θεοφανείων, μνημονεύεται δ' ἐν ταῖς ρωσικαῖς πηγαῖς ὡς ἰδίας προσοχῆς καὶ ἴδιαν χαρακτηριστικὸν τὸ κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Πεντηκοστῆς τοῦ 1651 λεχθὲν ὑπ' αὐτοῦ κήρυγμα, περιστραφέν περὶ τὰς ἐκφάνσεις τῆς τότε ρωσικῆς ζωῆς. Εἰς τὸ κήρυγμα ἐκεῖνο ὁ Ἕλληνας ἀρχιερεὺς, ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν ἐπισήμων, ἔψευγε τοὺς ῥώσους βογιάρους διὰ τὴν αὐτάρεσκον αὐτῶν ἀλαζονείαν καὶ τὴν πρὸς τοὺς ἐλαχίστους ἀδελφούς των περιφρόνησιν, ὡς καὶ διὰ τὴν ὑπεροπτικὴν των πρὸς τοὺς ἱερεῖς ὡς πρὸς δούλους συμπεριφορὰν ἐκάκιζεν αὐτοὺς ὡς ἐκδότους εἰς τὴν μέθην, τὴν φιλαργυρίαν, τὴν ἀκрасίαν, καὶ τὴν κοιλιοδοουλείαν ἀπέτεινε παραινήσεις πρὸς τοὺς ἄρχοντας, συνιστῶν νὰ κυβερνοῦν τὸν λαὸν ἐν δικαιοσύνῃ καὶ νὰ τιμωροῦν

τοὺς φαύλους· συνεβούλευε τοὺς μὲν ἀρχιερεῖς νὰ ἦνε προσηνεῖς, μὴ ὑπερόπται καὶ χριστέμποροι, καὶ νὰ τιμωροῦν αὐστηρῶς τοὺς παρεκτροπόμενους κληρικούς· τοὺς δὲ ἱερεῖς νὰ παρέχουν διὰ τῆς διαγωγῆς των τὸ καλὸν παράδειγμα, καὶ τοὺς μοναχοὺς νὰ ἀποφεύγουν τὴν μέθην, τὴν διαφθορὰν καὶ τὴν ἀπειθαρχίαν, νὰ μὴ θεωροῦν ὡς ἴδια τὰ κοινά, διαμοιράζοντες αὐτὰ εἰς τοὺς συγγενεῖς των, νὰ μὴ κολακεύουν τοὺς ἰσχυροὺς κλ. Αὐτοὶ οἱ ῥώσοι ἱστορικοὶ σημειοῦν, ὅτι τὸ κήρυγμα τοῦτο τοῦ Ἕλληνος μητροπολίτου ἐν μέσῃ Μόσχᾳ ἀποτελεῖ τὸ τρανότερον τῶν τεκμηρίων, ὅτι ἡ πρὸς τοὺς Ἕλληνας σχέσις τῶν ῥώσων εἶχε ριζικῶς μεταβληθῆ. Τῷ 1652 μάλιστα ὁ τσάρος διέταξε νὰ συμπολυχρονίζωνται μετὰ τοῦ Πατριάρχου καὶ οἱ Πατριάρχαι ΚΠόλεως¹. Ἐτι χαρακτηριστικώτεροι εἶνε αἱ περιπτώσεις ἐγκαταστάσεως ἑλλήνων ἱεραρχῶν εἰς ρωσικὰς ἐπαρχίας. Αὐτὸς ὁ Ἱερεμίας ὀλίγου καιροῦ ἐπιθυμίαν τῆς ρωσικῆς κυβερνήσεως, ἂν ἐδέχετο τοὺς πρὸς αὐτὸν προβληθέντας ὄρους. Ὁ μετὰ τοῦ Ἱερεμίου ἐλθὼν εἰς Μόσχαν Ἐλασσῶνος Ἀρσένιος παρέμεινε ἐκεῖ ὀριστικῶς, ἀναδεχθεὶς τὴν ἐπαρχίαν Σουζδάλης. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀχρίδος Νεκτάριος ἀναλαμβάνει τὴν ἐπαρχίαν Βολογδόσκ, ὁ δὲ προμνημονευθεὶς τῶς Κύπρου Ἰγνάτιος, πρὶν ἢ διορισθῆ Πατριάρχης Μόσχας, ἐγένετο Ἀρχιεπίσκοπος Ριζάν. Ὁ ἔνθερμος ζηλωτὴς τῆς ὀρθοδοξίας Πατριάρχης Φιλάρετος, κατασταθεὶς, ὡς εἴπομεν, ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου Θεοφάνους, εὐρύνει τὰς πρὸς τοὺς Πατριάρχας τῆς Ἀνατολῆς σχέσεις του, ἐκθύμως δὲ περιποιεῖται τοὺς ἐρχομένους εἰς Μόσχαν Ἕλληνας ἀρχιερεῖς, ζωηρῶς μετέχοντας τῶν ρωσικῶν ἱεουργιῶν καὶ τελετῶν. Γενικῶς δ' εἶπειν, πᾶσαι αἱ κατὰ τὴν τότε ἑλλήνων προκαταλήψεις ἦδη ἀπὸ τοῦ δευτέρου ἡμισέως τοῦ 15' αἰ. ἤρξαντο ὀριστικῶς ἀτιμωροῦνται, ἀντικαθιστάμεναι ὑπὸ τῆς πεποιθήσεως, ὅτι ὁ ἑλληνικὸς λαὸς καὶ κληρὸς εἶνε ἀκραιφνῶς ὀρθόδοξοι, ὡς οἱ ῥώσοι, παρά τινας διαφορὰς εἰς ἀσημάντους τύπους².

(Συνεχίζεται) ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ

1. Ἡ ἀντικατάστασις τοῦ Ἀρσενίου διὰ τοῦ Γαβριήλ ὀφείλετο εἰς τὸ ὅτι ὁ πρῶτος, κατηγορηθεὶς ἐπὶ κακοδοξίᾳ, ἐξωρίσθη καὶ ἐνεκλείσθη εἰς τὴν ἐν ταῖς νήσοις τῆς Λευκῆς θαλάσσης Σολοβκι μονήν, ὁπόθεν ὁμοῦς βραδύτερον ἀνεκλήθη ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου Νίκωνος, ὅστις ἐγκατέστησεν αὐτὸν ἐν τῇ μονῇ τῆς Μόσχας Τσιούνοβο, ἐχρησιμοποίησε δ' αὐτὸν εἰς τὴν διόρθωσιν ρωσικῶν βιβλίων.

2. *Σμυρνῶν* Ἱστορία τῆς Ἀκαδημίας Μόσχας, Μόσχα 1855 σ. 7. *Χρυσόστομος Παπαδοπούλου* ἐνθ' ἀν. σ. 181-2. Διὰ νὰ νοηθῆ ἡ σχολαστικὴ ἀντίληψις τοῦ Πολότσκιη ἀρκεῖ νὰ σημειωθῆ, ὅτι ἐν τῷ βιβλίῳ του «Ὁ στέφανος τῆς καθολικῆς πίστεως» πραγματεύεται καὶ τὰ ἐξῆς: Διατί ὁ Χριστὸς ἐγεννήθη κατὰ Δεκέμβριον; κατὰ τίνα ὥραν τῆς ἡμέρας ἐγένετο ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Παρθένου, κατὰ τίνα δὲ ἡ γέννησις τοῦ Χριστοῦ ἠδύνατο ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς νὰ ὁμιλήσῃ εὐθύς μετὰ τὴν γέννησίν του; Διατί ἐσταύρωσαν τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν μὲ 4 καὶ ὄχι μὲ 3 καρφιά; Οἱ νεκροὶ θε ἀναστηθοῦν μὲ ὄλον τὸ μήκος τῶν τριχῶν καὶ τῶν ὀνύχων, τὰ ὅποια ἔκοπτον ζῶντες; Πόσον χρόνον θὰ διαρκέσῃ ἡ φοβερὰ κρίσις; κ. τ. τ. Ἐπιθὶ καὶ *N. Εὐσταθίου* Ἡ ρωσικὴ γλώσσα ἐν τῇ λογοτεχνίᾳ αὐτῆς, Ἀθήναι 1904, σ. 131.

1. *N. Κάπτερεφ* Ὁ Πατριάρχης Νίκων καὶ ὁ τσάρος Ἀλέξιος Μιχάηλοβιτς. Σέργιεφ-Ποσάδ I 1909, σ. 31—57, 67. *Τοῦ αὐτοῦ* Ὁ Πατριάρχης Νίκων καὶ οἱ ἀντίθετοι αὐτοῦ, σ. 21—22, 33—34, 36—37, 39, 43—49, 165—166. *Δοσιθέου* ἐνθ' ἀν. σ. 1180.

2. *N. Κάπτερεφ* Ὁ Πατρ. Νίκων καὶ ὁ τσάρος Ἀλέξιος Μιχάηλοβιτς I σ. 210-213.

Οἱ μεγαλειότεροι ἀνόητοι ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ εἶναι οἱ ἁμαρτωλοὶ.

Ἡ διδασκαλία οὐδενὸς φιλοσοφικοῦ συστήματος δύναται νὰ παράσῃ τόσον μεγάλην ἀνάπαυσιν εἰς τὴν ψυχὴν ἡμῶν ὅσον ἡ διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ.

Ἡ μετάνοια εἶναι μία εὐχάριστος λύπη, πολὺ γλυκύτερα τῆς χαρᾶς τῆς ἁμαρτίας. Κ.Ι.Δ.

ΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΝ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ
ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΩΝ ΝΕΟΛΑΙΩΝ ΤΟΥ OSLO
(17-31 Ιουλίου 1947)

Τὸ πρό τινων ἡμερῶν συγκροτηθὲν ἐν Oslo τῆς Νορβηγίας Παγκόσμιον Συνέδριον Χριστιανικῶν Νεολαίων, ἢ σύγκλησις καὶ ὀργάνωσις τοῦ ὁποῦ⁴ ὀφείλεται εἰς τὴν πρωτοβουλίαν μεγάλων διεθνῶν χριστιανικῶν ὀργανώσεων, ὡς ἡ ΧΑΝ, ἢ ΧΕΝ καὶ ὁ Παγκόσμιος χριστιανικός φοιτητικός σύνδεσμος, εἶναι τὸ δεῦτερον κατὰ σειρὰν παγκόσμιον συνέδριον τοῦ εἴδους τούτου. Ἦδη μικρὸν πρὸ τοῦ πολέμου, κατὰ τὸ 1939, εἶχε συνέλθει ἐν Amsterdam τῆς Ὀλλανδίας τὸ πρῶτον παγκόσμιον συνέδριον χριστιανικῶν νεολαίων, ἀλλὰ τὸ ἐφετεινὸν συνέδριον τοῦ Oslo ὑπερέβαλε κατὰ πολὺ ἐκεῖνο εἰς ὄγκον, ὀργάνωσιν καὶ ἐπιβλητικότητα, καθ' ὅσον καὶ ἄλλαι διεθνεῖς χριστιανικαὶ ὀργανώσεις, ὡς τὸ Οἰκουμενικὸν Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν, τὸ Διεθνὲς Ἱεραποστολικὸν Συμβούλιον, ὁ Σύνδεσμος διεθνῶς φίλας διὰ τῶν Ἐκκλησιῶν, ὁ Διεθνὴς Σύνδεσμος Κατηχητικῶν σχολείων ἔχι μόνον μετέσχον τοῦ Συνεδρίου, ἀλλὰ καὶ ἀνέλαβον εὐθύνας δι' αὐτό.

Σκοπὸς τῶν συνεδρίων τούτων εἶναι κυρίως ἡ καλλιέργεια φιλικῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν νέων σύμπαντος τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου, τοῦτο δὲ ἐπιδιώκεται διὰ τῆς ἀλληλογνωριμίας, τῆς ἀλληλοεκτιμήσεως καὶ τῆς ἀπὸ κοινοῦ μελέτης τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ τῆς προσευχῆς.

Εἰς τὸ πρό τινων ἡμερῶν τερματίσαν τὰς ἐργασίας τοῦ παγκόσμιου συνέδριον τοῦ Oslo προσῆλθον περὶ τοὺς 1500 ἀντιπρόσωποι ἐξ ὄλων σχεδὸν τῶν χριστιανικῶν χορῶν τοῦ κόσμου καὶ ἐξ ἐκείνων, εἰς τὰς ὁποίας κατὰ τὸ μᾶλλον ἦ ἦττον εἶναι διαδεδομένος ὁ χριστιανισμός. Τὸ σύνθημα, οὕτως εἰπεῖν, καὶ ἡ κεντρικὴ ἰδέα τοῦ τοῦ Συνεδρίου ἦτο ἡ ὁμολογία ὅτι «Κύριος Ἰησοῦς Χριστός» (Φιλιπ. β' 11).

Τῆς Ὁρθοδόξου Ἑλληνικῆς ἀντιπροσωπείας ἠγεῖτο ὁ Σ. Μητροπολίτης Ἐδέσσης καὶ Πέλλης κ. Παντελεῆμων, εἰς ταύτην δὲ μετείχον ἐπίσης καὶ ὁ ὑπογράφων τὸ παρόν, ὡς καὶ οἱ κ. Ν. Νησιώτης, καὶ Ἰων Ζαούσης ἐκ μέρους τῆς Ο.Χ.Ε.Ν., Λαμπρινίδης, Φαλιέρος καὶ Ζαρούχας ἐκ μέρους τῆς ΧΑΝ, αἱ δ. Πάλλη καὶ Κατσιγιάννη ἐκ μέρους τῆς ΧΕΝ καὶ οἱ σπουδάζοντες εἰς τὰ ἐξωτερικὸν ὡς ὑπότροφοι Θεολόγοι κ. Ποῦλος, Ρώσος (ἐκ Κύπρου) καὶ ὁ ἀρχιδιάκονος τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας Παρθένιος Κοϊνίδης. Ὁ Σ. Μητροπολίτης Ἐδέσσης ἦτο μία τῶν ἐπισημοτέρων φυσιογνομίων ἐν τῷ συνεδρίῳ καὶ συχνότατα αἱ ἐφημερίδες τοῦ Oslo ἐδημοσίευσον εἰς περιβλεπτοῦν θέσιν συνεντεύξεις καὶ φωτογραφίας αὐτοῦ. Ὅστος ἐξεπροσώπει καὶ τὴν Ἐκκλησίαν Κύπρου ἐν τῷ συνεδρίῳ.

Τὸ πρόγραμμα τῶν ἐργασιῶν τοῦ συνεδρίου ἦτο πλούσιον καὶ ἀρκετὰ ποικίλον. Τὸ πρῶτ' ἐγένετο εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν «Philadelphia» ἐν

πάσῃ κατανοητικότητι κοινῇ προσευχῇ καὶ ἐπηκολούθει μακρὰ ὀμίλια ὑπὸ ἐναλλασσομένων ρητόρων ἐπὶ θεμάτων μεγάλου ἐνδιαφέροντος. Εἶτα οἱ ἀντιπρόσωποι, κατανεμόμενοι εἰς 25 μελετὴς ομάδας, ἠσχολοῦντο εἰς τὴν μελέτην τῆς Ἁγίας Γραφῆς ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν εἰδικῶν θεολόγων καὶ κληρικῶν, συνάγοντες πρακτικὰ συμπεράσματα διὰ τὴν σύγχρονον ζωὴν καὶ τὰς μεταπολεμικὰς κοινωνίας. Περί ὥραν 1.30 διεκόπητο ἡ συζήτησις καὶ ἐπαναλαμβάνετο τὸ ἀπόγευμα, περιστρεφόμενη πλέον περὶ εἰδικῶν τι θέμα ἠθικοθρησκευτικῶν ἢ κοινωνικῶν ἢ παιδαγωγικῶν καὶ οἰκογενειακῶν. Αἱ συζητήσεις αὗται παρουσίαζον μέγα ἐνδιαφέρον εἰς τὸν θεολόγον, τὸν ψυχολόγον καὶ κοινωνιολόγον, διότι παρείχον ἀνάγλυφον τὴν εἰκόνα τῆς νεανικῆς ψυχῆς ἐν τῷ συγχρόνῳ μεταπολεμικῷ κόσμῳ, ὡς καὶ τὸν τρόπον τοῦ σκέπτεσθαι καὶ κρίνειν τῶν σημερινῶν νέων ἐπὶ τῶν φλεγόντων συγχρόνων ζητημάτων καὶ προβλημάτων. Τρεῖς ἢ τέσσαρες ομάδες ἀπετέλουν ἐν συγκρότημα ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν εἰδικοῦ καὶ δύο ἕως τριῶν «ἐμπειρογωμόνων», συνήθως καθηγητῶν τῆς Θεολογίας. Εἰς τὸν ὑπογράφοντα εἶχεν ἀνατεθῆ ἡ ἐπίβλεψις τοῦ πρώτου συγκροτήματος ομάδων, τὸ ὁποῖον ἠσχολήθη περὶ τὸ θέμα «ἐλευθερία καὶ τάξις».

Οὐχὶ ὀλιγώτερον ἐνδιαφέρουσα ἦτο ἡ κοινῇ προσευχῇ καὶ λειτουργία, διότι παρείχετο ἡ εὐκαιρία εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους ἐκάστης Ἐκκλησίας νὰ γνωρίσουν τὴν λειτουργικὴν ζωὴν τῶν ἄλλων Ἐκκλησιῶν, ἰδίως ὅμως νὰ λάβουν τὴν συνειδησιν ὅτι ἡ κοινῇ προσευχῇ πρὸς τὸν αὐτὸν Θεὸν καὶ Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐνώνει ψυχικῶς ὄλους τοὺς χριστιανούς ἐν πνεύματι ἀγάπης καὶ ἀδελφότητος. Λειτουργία ἐτελέσθησαν ὑφ' ὄλων τῶν ἀντιπροσωπευομένων Ἐκκλησιῶν, ἰδιαίτερος ὅμως εἴκλυσε τὴν προσοχὴν καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἀντιπροσώπων καὶ τοῦ νορβηγικοῦ λαοῦ, ὅστις προσῆλθεν ἀθρόως, ἡ ἀρχιερατικὴ Ὁρθόδοξος λειτουργία, τελεσθεῖσα τὴν 28ην Ἰουλίου ἐν τῷ καθεδρικῷ ναῷ τοῦ Oslo, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἐδέσσης. Εἰς τὴν λειτουργίαν ταύτην ἔλαβον μέρος καὶ ὁ Ὁρθόδοξος ἀρχιμανδρίτης Alexis van der Mensbrugghe καὶ ὁ μνημονευθεὶς ἀρχιδιάκονος Παρθένιος, βοηθοῦντων τοῦ κ. Πούλου καὶ τοῦ Ἰνδοῦ Ὁρθοδόξου Κ. Μ. Simon. Οἱ ἐκ Παρισίων προσερχόμενοι Ὁρθόδοξοι Ρῶσοι ἀντιπρόσωποι, σπουδασταὶ κατὰ τὸ πλεῖστον τοῦ Ρωσικοῦ θεολογικοῦ Ἰνστιτούτου τῶν Παρισίων, ἐσημάτισαν ἐκκλησιαστικὴν χορῳδίαν, ἣτις ἔψαλε κατανοητικώτατα τὰ τροπάρια τῆς λειτουργίας. Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μετὰ τὸ εὐαγγέλιον ἐξεφώνησεν ἀγγλιστὶ θαυμάσιον λόγον, ὀρηθεὶς ἀπὸ τῆς ἀναγνωσθείσης περικοπῆς καὶ ἐξάρσας τὴν σπουδαιότητα τῆς ἀποστολῆς τῆς σημερινῆς χριστιανικῆς νεολαίας ὄλου τοῦ κόσμου. Ἡ

1. Τὴν ὀμίλιαν τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἐδέσσης δημοσιεύομεν εἰς τὸ πρόσεχές φύλλον.

ὀμιλία του μετεφράσθη ἐν περιλήψει γαλλιστί καὶ γερμανιστί καὶ εἶχε διανεμηθῆ εἰς πάντας τοὺς παρακολουθήσαντος τὴν λειτουργίαν τοῦ ἁγίου Χρυσοστόμου πολυπληθεῖς ἀντιπροσώπους καὶ εὐσεβεῖς Νορβηγούς. Τὴν ἡμέραν ἰδίως ἐκείνην ὁ Σεβ. Παντελεήμων ἐγένεν ἀντικείμενον θερμοτάτων ἐκδηλώσεων τῶν τε ἀντιπροσώπων καὶ τοῦ Νορβηγικοῦ λαοῦ. Κάποτε, ὅταν εἰσήρχετο εἰς τὸν καθεδρικὸν ναόν, ἓνα παιδάκι νορβηγόπουλο εἰσεχώρησε μέσα εἰς τὸ συνωστίζομενον πλῆθος καὶ ἐπλησίασε τὸν Σεβασμιώτατον μὲ τὴν παράκλησιν νὰ τοῦ δώσῃ μίαν ὑπογραφὴν εἰς τὸ τετράδιόν του. Ὁ ἅγιος Ἐδέσσης ἐσταμάτησε, ἐχάριδεν τὸ παιδάκι καὶ ὑπὸ τὸν γενικὸν θαυμασμόν ἐξεπλήρωσε τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ μικροῦ.

Πανηγυρική ἡμέρα ἦτο καὶ ἡ 29ῃ Ἰουλίου, καθ' ἣν τιμᾶται ἐν Νορβηγίᾳ ἡ μνήμη τοῦ Olav, πρώτου χριστιανοῦ βασιλέως τῆς χώρας καὶ εἰσαγαγόντος εἰς αὐτὴν τὸν χριστιανισμόν (995-1000 μ.Χ.). Κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην διεκόπησαν αἱ ἐργασίαι τοῦ συνεδρίου καὶ ἐγένετο ἐπιβλητικὴ παρέλασις ὅλων τῶν ἀντιπροσώπων καὶ πολλῶν ἐπισήμων διὰ τῶν κεντρικῶν ὁδῶν τοῦ Oslo πρὸς τὸ στάδιον Bislet.

Μικραὶ ἐκδρομαὶ εἰς τὰ περὶχωρα τοῦ Oslo καὶ τὰ φιορδ καὶ τὰ ἄφθονα δάση τῆς Νορβηγίας καὶ ψυχαγωγικαὶ ἐορταὶ χάριν τῶν ἀντιπροσώπων διέκοπτον ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τὰς ἐργασίας. Ὁμάς Ἑλλήνων ἀντιπροσώπων κατὰ μίαν φοιτητικὴν ἐσπερίδα μὲ ἑλληνικὰς ἐνδυμασίς ἔψαλε τὸ τροπάριον «Τῆ ὑπερμάχῳ» καὶ λαϊκὰ τραγούδια, τὰ ὁποῖα ἤρσαν πολὺ καὶ κατεχειροκροτήθησαν. Ἡ ἑλληνικὴ ὁμάς γενικῶς μὲ τὸν «leader» τῆς νεαρὸν θεολόγον Ν. Νησιώτην ἔδωκεν ἰδιαίτερον τόνον εἰς τὸ συνέδριον καὶ συνέβαλε πολὺ εἰς τὴν ἐπιτυχίαν αὐτοῦ. Ὡσαύτως ἐκ τῶν Ὁρθοδόξων διεκοίθησαν οἱ Ρῶσοι καθηγηταὶ κ. L. Zander καὶ s. Verchovsky, συνοδευόντες πολυπληθεῖ ὁμάδα Ρώσων φοιτητῶν τοῦ ἐν Παρισίοις Ἰνστιτούτου.

Τὸ συνέδριον ἐτίμησαν διὰ τῆς παρουσίας των καὶ ὁ Νορβηγὸς ἀρχιεπίσκοπος Rt Rev. Eivind Berggrav, ἀρκοῦντως γνωστὸς καὶ εἰς ἡμᾶς ἐκ τῆς εἰς τὴν ἑλληνικὴν μεταφράσεως τοῦ βιβλίου του ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κ. Ν. Λούβαρι «Ἡ ψυχικὴ πηγή τῆς θρησκείας», καὶ πολλοὶ ἄλλοι διακεκριμένοι ἐπιστήμονες, ὡς ὁ Μ. Niemoeller, ὁ καθηγητὴς R. Niebuhr, ὁ ἐπίσκοπος St. Neill, ὁ D. T. Niles καὶ ἄλλοι.

Τὴν 31ην Ἰουλίου ἐπερατώθησαν αἱ ἐργασίαι τοῦ συνεδρίου. Κατὰ τὴν τελικὴν συνεδρίαν τῆς ὀλομελείας ὠμίλησαν διάφοροι ὀμιληταί, διατυπώσαντες τὰς κρίσεις, τὰ συμπεράσματα καὶ τὰς ἐντυπώσεις των ἐκ τοῦ συνεδρίου καὶ τότε κατετέθη εἰς τὸ προεδρεῖον ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Ὁρθοδόξων ἀντιπροσώπων Σεβ. Ἐδέσσης τὸ ἀκόλουθον ψήφισμα:

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἀντιπροσωπεία, ἐπὶ τῇ λήξει τῶν ἐργασιῶν τοῦ ἐν Ὁσλο Παγκοσμίου Συνεδρίου τῆς

Χριστιανικῆς Νεολαίας, ἔχει τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλλῃ τῷ Συνεδρίῳ τὸ κάτωθι ψήφισμα:

1) Δοξάζομεν τὸν Θεὸν διὰ τὴν ἐν Χριστιανικῷ πνεύματι διακηρυχθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Συνεδρίου μαρτυρίαν ὅτι «Κύριος Ἰησοῦς Χριστός».

2) Διαβιβάζομεν τὸν ἐν Χριστῷ ἀδελφικὸν χαιρετισμὸν τῆς ἐκπροσωπούμενης Ὁρθοδόξου Νεολαίας.

3) Εὐμεθα εὐτυχεῖς διὰ τὴν ἐγκάρδιον ἐπικοινωνίαν καὶ συνεργασίαν πάντων τῶν μελῶν τοῦ Συνεδρίου καὶ τὴν πρὸς ἡμᾶς ἐπιδειχθεῖσαν παρὰ πάντων ἀγάπην.

4) Εὐχόμεθα ὅπως τὸ χριστιανικὸν πνεῦμα, ὅπερ ἐπεκράτησεν ἐν τῷ Συνεδρίῳ, ἐξέλθῃ εἰς πᾶσαν τὴν γῆν καὶ ὅπως διὰ τοῦ αὐτοῦ πνεύματος τὸ ἀνθρώπινον γένος εὖρη παρὰ τῷ Υἱῷ τοῦ Θεοῦ καὶ Ἀρχοντὶ τῆς Εἰρήνης τὴν ἀληθῆ εὐτυχίαν εἰς παγκόσμιον ὁμολογίαν ὅτι «Κύριος Ἰησοῦς Χριστός».

5) Εἶη εὐλογημένον τὸ ὄνομα Ἐκείνου, τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα, ἡ δόξα καὶ ἡ ἰσχὺς τῆς ἁγίας Αὐτοῦ Ἐκκλησίας, ἣν περὶ διαφυλάττοι ὁρθοτομοῦσαν τὸν λόγον τῆς ἀληθείας ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ ἐν αὐτῇ Ἁγίου Πνεύματος.

Ὡσαύτως ἐξεφράσθησαν αἱ εὐχαριστίαι τῶν συνέδρων πρὸς τοὺς ὀργανωτὰς τοῦ συνεδρίου καὶ ἰδιαιτέρως τοὺς Visser 't Hooft, Rev. Francis House καὶ Alex Johnson καὶ πρὸς πάντας ἐκείνους, οἵτινες συνετέλεσαν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν αὐτοῦ. Ἡμεῖς δὲ οἱ Ἕλληνες ἀντιπρόσωποι ὀφείλομεν καὶ δημοσίᾳ νὰ εὐχαριστήσωμεν τὸν ἐν Oslo ἐπιτετραμμένον τῆς Ἑλλάδος κ. Λάμπρον καὶ τὴν κυρίαν του, τὸν πρόξενον τῆς Ἑλλάδος Νορβηγὸν κ. Lind καὶ τὴν φιλόξενον καὶ ἀκραφνῶς ἑλληνικὴν οἰκογένειαν τοῦ κ. Θεοδωρίδου διὰ τὰς πολλὰς καὶ πολυτίμους ὑπηρεσίας καὶ τὴν φιλοξενίαν, ἣν προσέφερον εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ἀντιπροσωπείαν καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς παραμονῆς τῆς ἐν Oslo.

Διὰ τὴν λαμπρὰν καὶ εὐδόκιμον συνεργασίαν πάντων τῶν Ἑλλήνων ἀντιπροσώπων κατὰ τὸ συνέδριον ἔλαβεν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἐδέσσης, ἅμα τῇ ἐπιστροφῇ ἡμῶν εἰς Ἀθήνας, εὐχαριστήριον τηλεγράφημα τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τοῦ Συνεδρίου Rev. Francis House.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Ν. ΜΩΡΑΙΤΗΣ
Καθηγητὴς τοῦ Παν/μίου Θεσ/νίκης

ΕΙΣΗΓΗΣΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ 1 ΚΑΙ 2 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ *

Τὸ ζήτημα ἐτέθη κατὰ τρόπον δεύτερον καὶ προεκάλεσε μακρὰν δικαστικὴν περιπέτειαν προκειμένου περὶ τοῦ διορισμοῦ ψαλτῶν καὶ νεωκόρων¹. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ὑπεστήριξεν ὅτι παρὰ τὸ ἀρθρ. 114 τοῦ Δημοτικοῦ Νόμου τὸ δικαίωμα τοῦ διορίζειν ἱεροψάλτας καὶ νεωκόρους ἀνήκει μόνον εἰς τοὺς ἐπισκόπους κατὰ τοὺς ἱεροὺς κανόνας, τῶν ὁποίων τὸ Σύνταγμα ἐξησφάλισε τὴν ἰσχύν. Μὲ τὸ θέμα τοῦτο

*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 233.

1. Βλ. τὴν λεπτομερῆ τοῦ ζητήματος ἐκθεσιν ἐν Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου, σ. 244 κ.έ.

ἡσχολήθη ὁ Ἄρειος Πάγος, ἐκδοθείσης τῆς ὑπ' ἀριθ. 119 τοῦ ἔτους 1905 ἀποφάσεως αὐτοῦ, εὐνοούσης ἐν μέρει μόνον τὴν ἄποψιν τῆς Ἐκκλησίας. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἤρκεσε. Καὶ ἐκ νεωτέρας ἀφορμῆς ἡ Ἱερά Σύνοδος ἐζήτησε γνωμοδότησιν τοῦ εἰσαγγελέως τοῦ Ἀρείου Πάγου Δ. Τσιβανοπούλου. Ὁ Δ. Τσιβανόπουλος ἀπεφάνθη ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως τῆς Ἐκκλησίας ὑποδείξας ἐν τέλει τῆς γνωματεύσεως αὐτοῦ ὅτι «ἐάν σήμερον παρίδωμεν τοὺς περὶ διορισμοῦ ψαλτῶν καὶ νεωκόρων ὁρισμοὺς τῶν κανόνων, αὐτοὶ δὲ ἑτέροισι καὶ μεθ' αὐτοῦ ἄλλοις, σπουδαῖον διατρέχει κίνδυνος ἢ Ἐκκλησία ὄχι μόνον κατὰ τὴν ἀνεξαρτησίαν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ὑπαρξίν αὐτῆς ἐπὶ τὴν πίεσιν πολλῶ ἰσχυροτέρας πολιτικῆς ἐξουσίας»¹.

Ἀντιθέτως τὸ Νομικὸν Συμβούλιον ἐν ὁλομείλῃ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 160 καὶ ἀπὸ 18 Δεκεμβρίου 1908 γνωμοδοτήσεως αὐτοῦ ἀπεφάνθη ὑπὲρ τοῦ κύρους τῆς ἐπιμάχου διατάξεως τοῦ Δημοτικοῦ Νόμου, ἀρνούμενον τὴν ἰδιότητα τῶν ἱεροψαλτῶν καὶ νεωκόρων ὡς κληρικῶν παρὰ τοὺς σχετικoὺς κανόνας, οἵτινες δὲν ἰσχύουν ὡς μὴ ἀναγόμενοι εἰς τὸ δόγμα².

Πρὸς τὴν ἄποψιν τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου συνετάχθη καὶ ὁ Χ. Βοζίκης, δεχθεὶς ὅτι εἶναι ὀρθὴ «ἡ γνώμη τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου, καθ' ἣν οἱ κανόνες τῶν Συνόδων εἶναι, ὡς καὶ τὸ Σύνταγμα καὶ ὁ Καταστατικὸς Νόμος τῆς Ἐκκλησίας κελεύουσι, διατάξεις θεμελιώδεις καὶ ἀμετάβλητοι εἰς πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τὰ δογματικὰ, πᾶσα δὲ ἄλλη τῶν Συνοδικῶν Κανόνων διάταξις, ἄσχετος πρὸς τὰ δόγματα, ἰσχύει ὡς Νόμος τοῦ Κράτους, ἐφ' ὅσον διὰ νεωτέρου νόμου δὲν ἐτροποποιήθη»³.

Ἐξεδόθη ὁμοῦ ἐν συνεχείᾳ ἡ ὑπ' ἀριθ. 15 τοῦ 1909⁴ ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου δεχθεῖσα κατὰ τὸ πλεῖστον τὴν ἄποψιν τοῦ Δ. Τσιβανοπούλου. Καὶ ἠδυνήθησαν οὕτω ἐπιφανεῖς ἑλληνες νομομαθεῖς νὰ γνωματεύσουν βραδύτερον (1924) ὅτι «κατὰ τὴν κρατήσασαν παρ' ἡμῖν ἐρμηνείαν» τὸ Σύνταγμα κατοχυρώνει τὴν ἀπαρασάλευτον τήρησιν τῶν ἱερῶν ἀποστολικῶν καὶ συνοδικῶν κανόνων, εἴτε ἀφοροῦν εἰς τὸ δόγμα, εἴτε ἀφοροῦν εἰς τὴν διοίκησιν τῆς Ἐκκλησίας⁵.

1. Βλ. τὸ τεῦχος: Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦ διορισμοῦ τῶν ψαλτῶν καὶ νεωκόρων, σελ. 22-38.

2. Βλ. τὸ ἐν τῇ προηγουμένῃ ὑποσημειώσει ἀναφερόμενον τεῦχος σελ. 38-45.

3. Αὐτόθι σελ. 65-84. Ἀντέκρουσε τὸν Χ. Βοζίκην ὁ Ἐπίσκοπος Μεσσηνίας Μελέτιος Σακελλάροπούλου, αὐτόθι σελ. 94-101.

4. Βλ. «Θέμις», Κ, σελ. 55 κ. ἐ.

5. Βλ. Κ. Ρακτιβάν, Δ. Παπούλια, Δ. Δίγκα, Ν. Ν. Σαριπλόου καὶ Κ. Ράλλη, Γνωμοδότησις, ἐν «Θέμιδι», ΛΕ', σελ. 332. Περὶ τῆς γνωμοδοτήσεως ταύτης βλ. τὰς παρατηρήσεις τοῦ Π. Πουλίτσα, σελ. 228 καὶ 229 ἐν ὑποσημείωσει. Διάφορον γνώμην ἀνέπτυξεν ὁ Γρ. Κασιμάτης, Ἀρχεῖον Ἰδιωτικοῦ δικαίου, Ζ', σελ. 425 ἐ. Δὲν διαφορίζει τὸ ζήτημα ἢ συσχετίζει αὐτοῦ πρὸς τὸ ἀνά-

Ἄλλ' ἐνῶ τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ νομολογιακὴ διαμόρφωσις τοῦ ζητήματος ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 139]1930 ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἡ ὁποία δέχεται τὴν διάκρισιν μεταξὺ δογματικῶν καὶ διοικητικῶν κανόνων καὶ τὸ ἀμετάβλητον τῶν πρώτων¹. Ἀλλὰ δέχεται περιφρούρησις νὰ θεωρηθῇ ἐπεκτεινομένη καὶ ἐπὶ τῶν ἀναφερομένων εἰς ζητήματα διοικητικῆς ἀποκλειστικῆς φύσεως, ἅτινα οὐ μόνον δὲν δύνανται νὰ ἔχωσι τὴν ἐσωτερικὴν σημασίαν τῶν δογματικῶν, ἀλλὰ καὶ ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῶν ρυθμίζονται, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, συμφώνως πρὸς τὰς ἀνάγκας καὶ περιστάσεις τῆς κοινωνίας, ὑφιστάμενα καὶ τὰ ἐκ τῆς διαδρομῆς τοῦ χρόνου καὶ τῶν νεωτέρων ἀντιλήψεων ἐπίδρασιν, ὥστε οἱ τοιοῦτοι κανόνες νὰ εἶναι κατ' ἀνάγκην μεταβλητοί, πρὸς τὸ κοινὸν συμφέρον τῆς τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Πολιτείας, δὲν θὰ ἦτο δὲ ὀρθὸν οὐδὲ σκόπιμον νὰ κατοχυρωθῇ τὸ ἀναλλοίωτον αὐτῶν συνταγματικῶς οὐδὲ προκύπτει τοιαύτη ἔννοια τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ Συντάγματος².

(Συνεχίζεται)

λογονζήτημα, ὅπερ ἀνακύπτει ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ βυζαντινοῦ δικαίου. Περὶ τούτου βλ. Γ. Σ. Μαριδάκης, Τὸ ἀστικὸν δίκαιον ἐν ταῖς Ἰεραῖς τῶν βυζαντινῶν αὐτοκρατορῶν, 1922, σελ. 11 καὶ 12. Ἐξ ἄλλου βλ. καὶ τοὺς συγγραφεῖς τοὺς ὁποίους ἀναφέρει ὁ Π. Πουλίτσα, σελ. 176, ὑποσημ. 5. Ἀπὸ αὐστηρᾶς νομικῆς ἀπόψεως, ὡς ὀρθῶς παρατηρεῖ ὁ Hinschius, System des Katholischen Kirchenrechts, III, σελ. 678-679, ὁ αὐτοκράτωρ ἑνασκῶν τὴν ὅλην νομοθετικὴν λειτουργίαν, ἀδιαίρετον, δηλαδὴ ἄνευ διακρίσεως εἰς συντακτικὴν καὶ συντεταγμένην, εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ καταργῇ ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τοὺς κανόνας. Ἐν τούτοις εἶναι ἀξιὸν ἐξάρσεως ὅτι ἡ Νεαρά 131, 1 καὶ αἱ συναφεῖς διατάξεις, ἃς ἀναφέρει πάσας ὁ Π. Πουλίτσα, σελ. 166 κ. ἐ. καὶ ὧν αἱ σπουδαιότεραι εἶναι αἱ τοῦ Κώδ. (1, 3), 44 (45), § 1 καὶ 4 τῆς Νεαρᾶς 133, 6 (περὶλ. ἐν τοῖς Βασιλ. Βιβλ. 4 τίτλ. 1, θέμ. 24), ἠρμηνεύθησαν ὡς ἰσχύουσαι καὶ προκειμένου περὶ μεταγενεστέρων νόμων, ἐνῶ κατὰ τὴν γενικῶς κρατούσαν ἐρμηνευτικὴν ἀρχήν, εἶδει βᾶσει τῶν εἰρημένων διατάξεων νὰ συναχθῇ ὅτι κατισχύουν οἱ ἱεροὶ κανόνες μόνον τῶν πολιτικῶς ἐκείνων νόμων, οἱ ὅποιοι τυγχάνουσιν προγενέστεροι τῶν ὡς ἄνω αὐτοκρατορικῶν διατάξεων, βλ. Βαλασμάδης, Σχόλια εἰς τὸν Νομοκάνονα (κεφ. β', τίτλ. Γ') τοῦ Φωτίου παρὰ Πάλλη καὶ Πολτῆ, Σύνταγμα Α, σελ. 37 καὶ 38 καὶ Ματθαίου Βλαστάρως, Σύνταγμα (κλ. ε), παρὰ Πάλλη καὶ Πολτῆ, Σύνταγμα, ΣΤ., σελ. 317. Πάντως βλ. Μ. Πολτῆ, Εἰσαγωγικὸν μάθημα εἰς τὰ ἐκκλησιαστικὰ δίκαιον τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἐν Νέοις Πανδέκταις Ε' σελ. 155-157, Ι. Σ. Μπούρα, Βυζαντινοὶ ἐρμηνευταὶ καὶ ἱεροὶ κανόνες, ἐν Ἐκκλ. Φάρος (Ἀλεξανδρείας), τόμ. 32 σελ. 248 κ. ἐ. καὶ Π. Πουλίτσα, σελ. 170-172.

1. Βλ. Στ. Παπαφράγκου, Πορίσματα, 1935, σελ. 12 κ. ἐ.

2. Βλ. τὴν ἐκθεσιν τοῦ εἰσηγητοῦ Συμβούλου Σ. Παπαντωνάκη, ἐν «Θέμιδι», ΜΑ', σελ. 758 κ. ἐ.

Ἐάν ποτε τὰ δυστυχήματα ἐπέρχωνταί σοι ἀλλεπάλληλα, οὕτως ὥστε ἡ καρδιά σου ἀρχίξῃ νὰ ἀμφιβάλλῃ περὶ τῆς εὐσπλαγχνίας τοῦ Θεοῦ, σκέφθητι ὅτι δύναται ὁ ἥλιος νὰ μὴ ἔχη ἀκτίνας καὶ ὁ Θεὸς τῆς ἀγάπης νὰ μὴ ἔχη ἀγάπην πρὸς πάντας, καὶ ἐπομένως καὶ πρὸς σέ;

Κ. Ι. Δ.

Η ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΜΙΣΘΩΣΙΣ ΤΗΣ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ

*Αἰ ἀπόψεις τῆς Ἱ. Συνόδου καὶ τοῦ Ὑπουργείου
Θρησκευμάτων.*

Ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 84 φύλλῳ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, τῆς 19 Ἀπριλίου τ. ἔτους, ἐδημοσιεύθη τὸ ὑπ' ἀριθ. 327 Νομοθ. Διάταγμα «Περὶ ἀναγκαστικῆς μισθώσεως γαιῶν ὑπὲρ ἀκτημόνων γεωργῶν καὶ κτηνοτρόφων». Ἐν τῷ Ν. Δ. τούτῳ ὀρίζεται ὅτι εἰς τὴν ἀναγκαστικὴν μισθῶσιν ὑπόκειται καὶ ἡ περιουσία τῶν Ἱ. Μονῶν πλὴν ἐκείνης, ἣτις θὰ ἐχαρακτηρίζετο ὡς ἀπαραίτητος διὰ τὴν συντήρησιν τῶν ἐχουσῶν ἱστορικῆν σημασίαν ἐξ αὐτῶν.

Ἡ Ἱ. Σύνοδος, πρὸς τὴν ὁποίαν διεβιβάσθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Θρησκευμάτων καὶ Παιδείας τὸ ὑπ' ἀριθ. 85390]10—6—47 ἔγγραφον τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας, αἰτοῦντος τὰ ἀναγκαῖα στοιχεῖα διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀνωτέρω Ν. Διατάγματος, ἵνα ἀποστείλῃ αὕτη «τὸν αἰτούμενον πίνακα τῶν ἱστορικῶν Ἱ. Μονῶν τῆς Ἐπικρατείας μετὰ τῶν ἀπόψεων τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τοῦ προκειμένου», ἀπήντησε διὰ τοῦ κατωτέρω ἐγγράφου τῆς:

Ἱ. Πρωτ. 1886 Ἀθήνησι τῆ 2α Αὐγούστου 1947
Ἀριθ. } Διεκ. 918

*Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Θρησκευμάτων καὶ
Ἐθνικῆς Παιδείας*

(Δίωκ. Θρησκευμάτων.)

Εἰς ἀπάντησιν τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 49022 καὶ ἀπὸ 25—6—47 ὑμετέρου ἐγγράφου, δι' οὗ διαβιβάζετε συννημένως ἐν ἀντιγράφῳ τὸ ὑπ' ἀριθμ. 85390]10)6)47 ἔγγραφον τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας μετὰ τὴν παράκλησιν, ὅπως ἀποστείλωμεν ὑμῖν πίνακα ἐμφαίνοντα τὰς ἱστορικὰς Ἱ. Μονὰς τῆς Ἐπικρατείας μετὰ τῶν ἀπόψεων τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νεωστὶ ἐκδοθέντος Ν. Δ. 327) 47, Συνοδικῆ διαγνώμῃ, ἐκφράζομεν βαθεῖαν τὴν θλίψιν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ διαμαρτυρούμεθα ἐντόνως διὰ τὸ δημοσιευθὲν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας, ἄνευ τῆς ἡμετέρας γνώμης, Νομ. Διατ., δι' οὗ πᾶσα ἐναπομείνασα περιουσία Αὐτῆς ὑποβάλλεται εἰς ἀναγκαστικὴν ἐνοικίασιν, εἰς οὐσιαστικὴν δηλαδὴ ἀπαλλοτριώσιν.

Εἶναι γνωστὸν τοῖς πᾶσιν, ὅτι ἡ Μοναστηριακὴ καὶ Ἐκκλησιαστικὴ περιουσία οὐ μόνον δὲν ἔτυχεν ἐνδιαφέροντος ὑπὸ τοῦ Κράτους, ὡς ἡ περιουσία τῶν ξένων ἐπὶ τέλους Ἐκκλησιῶν, ὥστε αὕτη, καταλλήλως χρησιμοποιοῦμένη, ν' ἀνταποκριθῇ εἰς τοὺς σκοποὺς αὐτῆς, λαμβανόμενον ὑπ' ὄψει, ὅτι ἐξ αὐτῆς ἐξαρτᾶται κατὰ μέγα μέρος καὶ ἡ ἐπίτευξις τῆς ἐσωτερικῆς Ἱεραποστολῆς τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἡ μισθοδοσία τῶν ἐργατῶν αὐτῆς, ἀλλὰ τούναντίον ὑπῆρξε τὸ πρόχειρον ἀντικείμενον τῆς διαρπαγῆς ὑπὸ διαφόρων προφάσεις.

Τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος ἀπὸ δεκαετηρίδων προέβη διὰ τῶν ἐκάστοτε ὑπ' αὐτοῦ ἐκδιδομένων Νόμων, ἄνευ οὐδεμιᾶς σχεδὸν ἀποζημιώσεως, πρῶγμα ὅπερ προδίδει ἀδιαφορίαν ἕναντι τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἔλλειψιν κατανοήσεως τοῦ σκο-

ποῦ αὐτῆς, εἰς ἀπολλοτριώσεις οὐ μόνον Μοναστηριακῶν κτημάτων πρὸς ἀποκατάστασιν δηθεν ἀκτημόνων, ἀλλὰ καὶ εἰς ἀπαλλοτριώσεις ἀστικῶν ἀκινήτων διὰ φιλανθρωπικοὺς σκοποὺς, δι' ἀλύσια καὶ πλατείας ἢ διὰ στρατιωτικὰς ἐγκαταστάσεις καὶ Νοσοκομεῖα, τῆς ἀξίας τῶν ἀπαλλοτριωθέντων κτημάτων ἀνελθούσης εἰς ἕν δισεκατομμύριον προπολεμικῶν δραχμῶν, τοῦ δὲ Κράτους καταβαλόντος ὡς ἀποζημιῶσιν ὁμολογίας δανείων ὀνομαστικῆς ἀξίας 40 ἑκατομμυρίων, ἅτινα διὰ τοῦ Νόμου 18)1944 ἐξηνεμίσθησαν χωρὶς κᾶν μέχρι σήμερον νὰ ὑπολογισθῶσιν αἱ ἀνάγκαι τῆς Ἐκκλησίας.

Δυστυχῶς ἡ κακὴ αὕτη ἐκδήλωσις, προσιδιάζουσα εἰς Κράτη παραγνωρίζοντα τὴν Ἐκκλησίαν ὡς τὸν βασικὸν συντελεστὴν τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς εὐνομίας, ἀποτελεῖ καὶ τὴν βᾶσιν, ἣτις ὑπόκειται τῆς συντάξεως καὶ δημοσιεύσεως τοῦ ὡς ἄνω Νομοθ. Διατάγματος, τὸ ὁποῖον συνετάγη ἐν πλήρει ἀπουσίᾳ τῆς Ἐκκλησίας καὶ παρά τὰς διαβεβαιώσεις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας, ἃς ἔδωκε τῷ Μακαριωτάτῳ Προέδρῳ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, κατὰ τὰς ὁποίας καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀναγκαστικῶς ἐκποιουμένων καὶ ἐνοικιαζομένων κτημάτων θὰ ἦτο περιορισμένος καὶ τὸ χορηγούμενον τίμημα ὑπὸ τῶν μισθῶτων θὰ ἦτο διάφορον τοῦ σήμερον καθοριζομένου πρὸς τὸ συμφέρον πάντως τῆς Ἐκκλησίας καὶ δι' ἀντιπροσώπου τῆς ἢ Ἐκκλησίας θὰ μετεῖχε τοῦ ἀρμοδίου Συμβουλίου.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἔχουσα τὰ ἀνωτέρω ὑπ' ὄψει δὲν δύναται ν' ἀνεχθῇ τοιοῦτον Διάταγμα, συνταχθὲν καὶ δημοσιευθὲν κατὰ τρόπον μὴ συμβιβασζόμενον πρὸς τὰς ἠθικὰς ἀρχάς, τὰς διεπούσας τὰς σχέσεις αὐτῆς πρὸς τὴν πολιτείαν, ἀλλὰ θὰ ἀμυνθῇ ἐν καιρῷ τῶν δικαιωμάτων αὐτῆς, διότι δὲν ἔλεγε σήμερον νὰ παράσχη ἔδαφος πρὸς ἐκμετάλλεισιν εἰς τοὺς γνωστοὺς ἐχθροὺς τῆς Πατρίδος ἡμῶν.

Προκειμένου δὲ περὶ τῶν Ἱ. Μονῶν γνωρίζει ὑμῖν ὅτι, καθὼς προκύπτει ἐκ τῆς Ἱστορίας τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἔθνους αἱ Ἱ. Μοναὶ ἰδρυθεῖσαι ἀπὸ πολλῶν ἑκατονταετηρίδων καὶ περιφρουρηθεῖσαι ὑπὸ Αὐτοκρατορικῶν καὶ Πατριαρχικῶν Σιγιλλίων, προσέτι δὲ καὶ κατὰ τοὺς χρόνους τῆς δουλείας ὑπὸ Σουλτανικῶν φερμανίων, οὐ μόνον διετήρησαν διὰ τῆς ἀναπτυχθείσης ἐν αὐταῖς Ἑλληνικῆς καὶ Χριστιανικῆς Παιδείας διὰ τῶν περιφήμων διδασκάλων τοῦ Γένους, κατὰ τὴν περίοδον τῆς δουλείας, τὸ Θρησκευτικὸν καὶ ἔθνικόν τῶν Ἑλλήνων φρόνημα, τὸ ὁποῖον ἀπέβη οὐσιώδης συντελεστὴς τῆς ἀπελευθερώσεως αὐτῶν, ἀλλὰ πᾶσαι ἀνεδείχθησαν ἐξαίρετα κέντρα φιλανθρωπίας καὶ πολιτισμοῦ, ὥστε νὰ προκαλῶσι τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὸν σεβασμὸν παντὸς πεπολιτισμένου ἀνθρώπου. Καὶ δὲν ὑστέρησαν νὰ ὑποβληθῶσι εἰς θυσίας οὐ μόνον ὕλικὰς ἀλλὰ καὶ αἵματος, προσενεγκοῦσαι εἰς τὸν βωμὸν τῆς Πίστεως καὶ τῆς Πατρί-

δος, ως και η πρόσφατος Ιστορία μαρτυρεί, εκατόμβας μοναχών, άποβάσαι πράγματι μοναδικά παραδείγματα αυτοθυσίας και παροτρύνσεως προς τούς έπιγινομένους, εις έργα έλευθερίας και αγάπης προς την Πατρίδα. Κατ' άκολουθίαν τούτων, ούδεις Έλλην δύναται να άρνηθῆ, ότι και, αί έναπομεινάσαι Ίεραί Μοναί δέν είναι άπασαι Ιστορικά, ως συνδεδεμέναί άρρήκτως με την Ιστορίαν του Έθνους ήμών και κατά συνέπειαν δέν είναι δυνατόν να ζητηται από την Εκκλησίαν, ότι θα ήρνείτο ο σεβασμός και η εϋλάβεια των πιστών Χριστιανών προς τας Έλληνικάς Ίεράς Μονάς.

† Ο Άθηνών ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ Πρόεδρος

Το Ύπουργεϊον Θρησκευμάτων διεβίβασε την άπάντησιν της Ί. Συνόδου προς το Ύπουργεϊον Γεωργίας διά του κατωτέρω, κοινοποιηθέντος και τη Ί. Συγόδφ, έγγράφου του, δι' οδ και διετύπωσε τας επί του περι οδ ο λόγος Ν.Δ. απόψεις του:

*Αριθ. πρωτ. 65468 Έν Άθήναις τη 5 Αύγουστου 1947

Προς το Ύπουργεϊον Γεωργίας

Διον Έπισημόν

Εις άπάντησιν του ύπ' αριθ. 85390)10—6—47 ύμετέρου έγγράφου, δι' οδ έζητήθησαν τά σχετικά στοιχεία διά την έφαρμογήν του ύπ' αριθ. 327)1947 Νομ. Δ)τος «περί άναγκαστικής μισθώσεως γαιών ύπερ των άκτημόνων γεωργών και κτηνοτρόφων», έχομεν την τιμήν να διαβιβάσωμεν προς ύμάς το ύπ' αριθ. 1886)2—8—47 έγγράφον της Ί. Συνόδου της Έκκλησίας της Ελλάδος, το περιεχόμενον του όποιου και καθ' όλοκληρίαν υιοθετούμεν.

Η διά του περι οδ ο λόγος Νομ. Δ)τος—του καταρτισθέντος άνευ της γνώμης της Έκκλησίας και ήμών ως άρμοδιου Ύπουργεϊου—θεσπισμένη νέα άναγκαστική μισθωσις των έναπομεινάντων κατόπιν των άλεπαλλήλων άπαλλοτριώ-Μοναστηριακών κτημάτων ού μόνον θα στερηθή την Έκκλησίαν της μονής έναπομενούσης αυτή εισέτι οικονομικής βάσεως διά την συντήρησιν αυτής και την επίτελεσιν του ύψηλου προορισμού της, αλλά και θα καταδικάση εις μαρασμόν και σὺν τῷ χρόνῳ εις όριστικήν διάλυσιν τας έν τη ήμετέρα Χώρα Ί. Μονάς, αΐτινες υπήρξαν πάντοτε και εΐναι και μέχρι σήμερα θρησκευτικά, έθνικά και φιλανθρωπικά κέντρα και άκροπόλεις της Ιστορίας και της παραδόσεως του ήμετέρου Έθνους.

Ού μόνον κατά συνέπειαν δέν ένδεικνυται καθ' ήμάς η άναγκαστική μισθωσις των ύπαρχόντων εισέτι όλίγων άκινήτων των Ί. Μονών, αλλά τούναντίον επιβάλλεται η καθ' οιονδήποτε τρόπον ύποβοήθησις και ένίσχυσις της Έκκλησίας διά την άποδοτικώτεραν ύπ' αυτής καλλιέργειαν και έκμετάλλευσιν αύτών, ώστε διά του τρόπου τούτου να άποκτήση αυτή τά άναγκαΐα οικονομικά μέσα προς ένίσχυσιν του έργου της διά την ήθικήν έξυγίανσιν της τόσοσν ήθικῶς νοσούσης κοινωνίας μας.

Ο Ύπουργός
Α. ΠΑΠΑΔΗΜΟΣ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΡΩΓΗΣ ΤΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΩΝ

Διά Β.Δ. δημοσιευθέντος έν τῷ ύπ' αριθ. 118 (τ. Α΄) της 20 Ιουνίου 1947 φύλλῳ της Έφημ. της Κυβερνήσεως ένδεικνύται ο κάτωθι Όργανισμός του παρά τῷ Τ. Α. Κ. Ε. συσταθέντος Ταμείου Αρωγής των Έφημερίων.

*Άρθρον 1.

Άσφαλίζονται ύποχρεωτικῶς διά του κλάδου άρωγής πάντες οι όπωσδήποτε ήσφαλισμένοι εις το Τ.Α.Κ.Ε. και διά τόν κλάδον συντάξεως.

*Άρθρον 2.

1. Δικαίωμα έφ' άπαξ βοηθήματος έκ του κλάδου «Άρωγής» του Τ.Α.Κ.Ε. έχουσιν άπαντες οι συμφώνως προς τας έκάστοτε ίσχυούσας διατάξεις «περί άπονομής συντάξεως» συνταξιοδοτούμενοι συνεπεία πράξεως του Διοικητικού Συμβουλίου ήσφαλισμένοι, έφ' όσον συνεπλήρωσαν:

α') Εις την περίπτωση της άπολύσεως λόγω σωματικής ή διανοητικής άνικανότητος έν τη ύπηρεσία και ένεκα ταύτης 48 μηνιαίας συνεχείς καταβολάς εισφορών εις το Ταμείον.

β') Εις την περίπτωση της σωματικής ή διανοητικής άνικανότητος έν ύπηρεσία 60 τουλάχιστον μηνιαίας εισφοράς εις το Ταμείον.

γ') Εις τας περιπτώσεις άπολύσεως λόγω καταργήσεως θέσεως ή λόγω όρίου ηλικίας και παραίτησεως κατόπιν ύποβιβασμού 96 μηνιαίας εισφοράς εις το Ταμείον.

δ') Εις τας λοιπές περιπτώσεις έξόδου των συνταξιοδοτούμενων 180 μηνιαίας εισφοράς εις το Ταμείον.

2. Ο χρόνος συμμετοχής εις την άσφάλισιν διά τόν κλάδον συντάξεως ύπολογίζεται και ως τοιοῦτος διά τόν κλάδον άρωγής συνυπολογιζομένων πασών των από της ίδρύσεως του ΤΑΚΕ μέχρι σήμερα καταβληθεισών μηνιαίων καταβολών παρά των ήσφαλισμένων.

*Άρθρον 3.

Δικαίωμα έφ' άπαξ βοηθήματος έκ του Τ.Α.Κ.Ε. έχουσιν, άπαντες οι μη δικαιούμενοι συντάξεως ήσφαλισμένοι έφ' όσον συνεπλήρωσαν:

α') Εις την περίπτωση έξόδου έκ της ύπηρεσίας δι' άπολύσεως πλην της όφειλομένης εις άποχήν έκ των καθηκόντων ή της προκαλουμένης τη αίτήσει των, 120 μηνιαίας εισφοράς εις το Τ.Α.Κ.Ε.

β') Εις περίπτωση έξόδου διά παραίτησεως ή δι' άπολύσεως όφειλομένης εις άποχήν έκ των καθηκόντων 180 μηνιαίας εισφοράς εις το Ταμείον.

*Άρθρον 4.

1. Δικαίωμα έφ' άπαξ βοηθήματος έκ του Ταμείου έχουσιν, άπαντα τά συμφώνως προς τας έκάστοτε διατάξεις περι άπονομής συντάξεως συνταξιοδοτούμενοι συνεπεία πράξεως του Διοικητικού Συμβουλίου του Τ.Α.Κ.Ε. πρόσωπα της οικογενείας των έν ύπηρεσία θνησκόντων ήσφαλισμένων, άσχετως εάν οὔτοι ένδεικνύονται η ού βοηθήματος, έφ' όσον ο άποβιώσας είχε συμπληρώσει κατά την ήμεραν του θανάτου του 60 μηνιαίας εισφοράς εις το Ταμείον.

2. Η κατανομή του βοηθήματος μεταξύ των δικαιουμένων τοιούτου προσώπων της οικογενείας του άποβιώσαντος γίνεται κατά την αναλογίαν του δικαιώματος συντάξεως έκάστου. Εάν τά τέκνα η τινά τούτων διατελώσιν υπό την έπιτροπείαν άλλου και ούχι του έπιζώντος γονέως, δύναται να απαιτηθῆ παρά του έπιτρόπου των η κεχωρισμένη καταβολή της άνηκούσης αυτοίς μερίδος του βοηθήματος. Η προς τοῦτο δμιας αίτησις δέν να έχη ύποβληθῆ εις το Ταμείον πρό της έκδικάσεως της αίτήσεως περι άπονομής βοηθήματος, άλλως αΐ μερίδες των άνηλικών καταβάλλονται εις τόν έπιζώντα γονέα.

3. Έν περιπτώσει, έλλείψεως έπιτρόπου άνηλικών δύναται το Διοικητικόν Συμβούλιον να καταθέτη παρά τη Έθνική Τραπέζη της Ελλάδος και έπ' όνόματι τούτων την αναλογοῦσαν αυτοίς μερίδα του βοηθήματος.

4. Είς περίπτωσην καθ' ἣν οἱ ἠσφαλισμένοι ἢ αἱ οἰκογένειαι των μετὰ τὴν λόγω ἀπολύσεως, παρατιθέσεως θανάτου κλπ., ἀρχικὴν ἔξοδον ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἤθελον ἀποδείξει ἐντὸς ἐνὸς ἔτους ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐξόδου διὰ τὴν ἀπονομὴν αὐτοῖς βοηθήματος αἱ ἀφορῶσαι τὴν ἀπόλυσιν λόγω σωματικῆς ἢ πνευματικῆς ἀνικανότητος ἐν ὑπηρεσίᾳ καὶ ἕνεκα ταύτης διατάξεις.

* Ἄρθρον 5.

1. Τὸ πλήρες βασικὸν βοήθημα, τὸ παρεχόμενον εἰς τοὺς δικαιουμένους τοιοῦτου μετὰ συμπλήρωσιν 360 μηνιαίων εἰσφορῶν εἰς τὸ Ταμεῖον, καθορίζεται βάσει τῶν μηνιαίων προπολεμικῶν μισθῶν ὡς ἀκολουθῶς :

Διὰ τοὺς λαμβάνοντας μην. βασικὸν μισθὸν :

μέχρι 3000 βοήθημα		72.000 δρ.
ἀπὸ 3001	» 3250	» 78.000 »
» 3251	» 3500	» 84.000 »
» 3501	» 3750	» 90.000 »
» 3751	» 4000	» 96.000 »
» 4001	» 4250	» 102.000 »
» 4251	» 4500	» 108.000 »
» 4501	» 4750	» 114.000 »
» 4751	» 5000	» 120.000 »
» 5001	» 5500	» 130.000 »
» 5501	» 6000	» 140.000 »
» 6001	» καὶ ἄνω	150.000 »

Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ὁ ἐξερχόμενος τῆς ὑπηρεσίας συνεπλήρωσεν ὀλιγωτέρας τῶν 360 μηνιαίας δόσεις δικαιούται ἀναλόγως τῆς ποσοῦ βασικοῦ βοηθήματος, ὅσον ἀντιστοιχεῖ εἰς τοὺς μῆνας τῶν εἰσφορῶν αὐτοῦ.

2. Διὰ τοὺς ἠσφαλισμένους ἐφημερίους πρὸς εὐρεσιν μισθολογικῆς κατηγορίας, εἰς ἣν ὑπάγονται κατὰ τὸν ἀνωτέρω πίνακα, λαμβάνεται ὑπ' ὄψει ἡ δυνάμει τοῦ Α. Νόμου 536)1945 διαβάθμισις αὐτῶν.

3. Τὰ κατὰ τὰ ἀνωτέρω καθοριζόμενα ποσὰ βασικοῦ βοηθήματος πολλαπλασιάζονται ἐπὶ συντελεστήν, τοῦ ὁποῦ κατώτερον ὄριον εἶναι 15 καὶ ἀνώτερον 50, καθοριζόμενα ἐκάστοτε ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, κατόπιν ἐκθέσεως τοῦ Τεχνικοῦ Συμβούλου τοῦ ΤΑΚΕ.

* Ἄρθρον 6.

1. ἠσφαλισμένοι λαβόντες ἐκ τοῦ Ταμεῖου βοήθημα καὶ ἀναδιορισθέντες ὑποχρεοῦνται νὰ ἐπιστρέψωσι τὸ ληφθὲν ποσὸν ἀτόκως ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τοῦ ἀναδιορισμοῦ των ἢ νὰ καταβάλλωσιν εἰς μηνιαίας δόσεις τὸν ἀναλογουμένον εἰς τὸ ληφθὲν ποσὸν τόκον, ὅστις ὀρίζεται εἰς 6 ο)ο ἔρχεται ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν οὗτοι ἤρξαντο μισθοδοτούμενοι καὶ λήγει τὴν ἡμέραν τῆς νέας ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἐξόδου των.

Οἱ ἠσφαλισμένοι οὗτοι δύνανται νὰ ἐπιστρέψωσι καὶ μέρος τοῦ καταβληθέντος βοηθήματος ὅποτε ὁ τόκος ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς μερικῆς ἐπιστροφῆς ὑπολογίζεται ἐπὶ τοῦ ὑπολοίπου ποσοῦ.

2. Τὰ ἀντιπροσπεύοντα καταβολὴν τόκων ἢ ἐπιστροφῆν βοηθημάτων ποσὰ παρακρατοῦνται ὑποχρεωτικῶς ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων ὑπηρεσιῶν ἐκ τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν τῶν ἀναδιοριζομένων καὶ ἀποδίδονται εἰς τὸ Ταμεῖον καθ' ὃν τρόπον ἀποδίδονται καὶ αἱ κεκαυονισμένοι κρατήσεις τῶν τρεχόντων μηνῶν.

3. Οἱ ἀνωτέρω ἠσφαλισμένοι κατὰ τὴν νέαν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἐξόδου των δικαιούνται τῆς ἐπὶ πλέον τυχόν ὑφισταμένης διαφορᾶς μετὰ τοῦ καταβληθέντος ποσοῦ καὶ τοῦ βοηθήματος, οὗ θέλωσι δικαιώσῃ, ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν νέαν ἔξοδον συντρέχουσιν αἱ προϋποθέσεις δημιουργίας τούτου.

Ἐκ τῆς διαφορᾶς ταύτης παρακρατεῖται τὸ τυχόν ὀφειλόμενον, συμφώνως τῇ πρώτῃ παραγράφῳ, ποσὸν τόκων.

4. Οἱ ἠσφαλισμένοι τῆς ὡς ἄνω κατηγορίας, ὧν χρόνος ἐκτὸς ὑπηρεσίας θεωρεῖται δυνάμει Νόμου ὡς χρόνος συμμετοχῆς τούτων εἰς ἀσφάλισιν τοῦ ΤΑΚΕ, ὑποχρεοῦνται εἰς καταβολὴν εἰσφορῶν διὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα ἀνεξαρτήτως ἐὰν ἐδικαιώθησαν ἢ

οὐ ἀποδοχῶν. Τὸ ποσὸν τῆς μηνιαίας εἰσφορᾶς ὑπολογίζεται βάσει τοῦ βασικοῦ μισθοῦ ὃν ἀναδιωρίσθησαν. Πρὸς ἀποπληρωμὴν τῶν ὀφειλομένων εἰσφορῶν ἐνεργεῖται ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων ὑπηρεσιῶν ἡ κεκαυονισμένη μηνιαία εἰσφορά εἰς διπλάσιον ποσὸν μέχρις ἐξοφλήσεως.

* Ἄρθρον 7.

1. Αἱ ἀποφάσεις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμεῖου περὶ ἀπονομῶν ἐφ' ἅπαξ χρηματικῶν βοηθημάτων, ὑπόκεινται εἰς ἀναθεώρησιν ἐνώπιον αὐτοῦ. Τὴν ἐν λόγω ἀναθεώρησιν δικαιούται νὰ ζητήσῃ ἐφ' ἅπαξ καὶ ἐντὸς ἔτους ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως ὁ δικαιούχος ἢ οἱ κληρονόμοι του.

2. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ταμεῖου δύνανται καὶ οἴκοθεν νὰ προβαῖν εἰς τὴν ἀναθεώρησιν τῶν ἀποφάσεών του, ἐντὸς ἔτους ἀπὸ τῆς λήψεως αὐτῶν.

3. Τὰ τυχόν κατόπιν τῆς ἀναθεωρήσεως ἐπιστρεπτά τῷ Ταμεῖῳ ποσὰ εἰσπράττονται ἀτόκως εἰς μίαν ἢ πλείονας δόσεις κατὰ τὰς διατάξεις τῶν Νόμων «περὶ εἰσπράξεως Δημοσίων ἐσόδων».

4. Ἐπίσης ἀτόκως ἀποδίδονται εἰς τοὺς δικαιούχους ἢ εἰς τοὺς κληρονόμους των τὰ ἀνήκοντα αὐτοῖς, δυνάμει τῆς μεταγενεστέρως ἀποφάσεως ποσὰ βοηθημάτων.

* Ἄρθρον 8.

1. Πᾶσα ὀφειλὴ τοῦ Ταμεῖου πρὸς δικαιούμενον ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος παραγράφεται μετὰ συμπλήρωσιν πενταετίας ἀφ' ἧς κατέστη ἀπαιτητή.

2. Ἡμέρα ἐνάρξεως τῆς ἀπαιτήσεως εἶναι, εἰς μὲν τὰς περιπτώσεις καθ' ἃς ἀπαιτεῖται πρὸς δημιουργίαν τῶν ὡς ἄνω δικαιωμάτων συνταξιοδότησις τῶν ἠσφαλισμένων ἢ τῶν προσώπων τῆς οἰκογενείας των ἢ ἡμέρα τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου περὶ ἀναγνωρίσεως αὐτοῖς δικαιώματος συντάξεως, εἰς δὲ τὰς περιπτώσεις καθ' ἃς δὲν ἀπαιτεῖται συνταξιοδότησις ἢ ἡμέρα τῆς ἐξόδου ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἢ τοῦ θανάτου τοῦ ἠσφαλισμένου.

* Ἄρθρον 9.

1. Ἀπαγορεύεται ἡ ἐκχώρησις τῶν χορηγουμένων βοηθημάτων, ἐξαιρουμένων τῶν κάτωθι περιπτώσεων.

α) Διατροφῆς συζύγου, κατιόντων, ἢ ἀνιόντων ἐφ' ὅσον ἡ ἐκχώρησις αὕτη γίνεται διὰ συμβάσεως μετὰ τοῦ δικαιουμένου εἰς διατροφήν προσώπου καὶ τοῦ δικαιουμένου βοηθήματος.

β) Δανείου ἀπλοῦ ἢ τοκοχρεωλυτικοῦ ἐκ νομικῶν ἢ φυσικῶν προσώπων δι' ἀπόκτησιν κατοικίας ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις τῶν κειμένων διατάξεων, περὶ ἀποκτήσεως οἰκῶν παρὰ τῶν Δημοσίων ὑπαλλήλων ἢ ὑπαλλήλων Νομικῶν προσώπων Δημοσίου Δικαίου. Τὸ κατὰ τ' ἀνωτέρω ἐκχωρητέον ποσὸν δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰ 3)4 τοῦ ὄλου πληρωτέου βοηθήματος διὰ μίαν ἢ διὰ περισσοτέρας τῶν ὡς ἄνω περιπτώσεων.

* Ἄρθρον 10.

1. Πρὸς σχηματισμὸν ἐιδικοῦ κεφαλαίου ἀποκαλυμένου «Ἀρωγῆς» ἐκτὸς τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Α. Ν. 625)1945 προβλεπομένων πόρων καθορίζονται ἀπὸ τῆς Ἀπριλίου 1947 καὶ οἱ ἐξῆς :

α) Κράτησις ἐφ' ἅπαξ ἐνὸς μηνιαίου μισθοῦ παρὰ τῶν ἠσφαλισμένων δυνάμει νὰ κατανεμηθῇ εἰς 24 ἴσας μηνιαίας δόσεις ἀτόκως.

β) Εἰσφορά μηνιαία 1 ο)ο ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἠσφαλισμένων.

γ) Ποσοστὸν μέχρι 10 ο)ο ἐπὶ τῶν ἐτησίων τακτικῶν ἐσόδων Ταμεῖου Ἀσφαλίσεως τοῦ Ὀρθοδόξου Ἐφημεριακοῦ Κλήρου Ἑλλάδος.

δ) Αἱ τυχόν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον γινόμεναι δωρεαὶ καὶ κληροδοτήματα καὶ πᾶν ἔσοδον προερχόμενον ἐκ τῆς διαχειρίσεως τοῦ Κεφαλαίου «Ἀρωγῆς».

2. ἠσφαλισμένοι τεθέντες ἢ τιθέμενοι εἰς διαθεσιμότητα ἢ ἄλλην κατάστασιν μὴ συνεπαγομένην τὴν λύσιν τῆς ἀπαλλοτρίωσης σχέσεως, ὑπόκεινται εἰς εἰσφορὰν ἐφ' ὀλοκλήρου τοῦ πρὶν τεθοῦν εἰς διαθεσιμότητα ἢ ἄλλην κατάστασιν βασικοῦ μισθοῦ των ἀνεξαρτήτως τῆς μειώσεως ἢ καὶ τῆς παντελοῦς στερήσεως τῶν ἀ-

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Η Α. Θ. Π. ο Οικουμενικός Πατριάρχης Κύριος Μάξιμος ανέχθησε τη 4,30 μ. μ. της 1 Αύγουστου διά του τεθέντος εις την διάθεσιν Αυτού υπό της Κυβερνήσεως αντιτορπιλικού επιστρέφων εις Κωνσταντινούπολιν. Την Α. Θ. Π. συνώδευσαν μέχρι του αντιτορπιλικού ο Μακαριότατος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών, ο Επίσκοπος Σταυρουπόλεως, ο Υπουργός των Θρησκευμάτων, ο μόνιμος Υφυπουργός των Ξεωτερικών, ο Τελετάρχης της Α. Μ. του Βασιλέως, ο Δήμαρχος Πειραιώς και λοιποί επίσημοι. Τας τιμάς απέδωκαν τμήμα στρατού, αγήμα ναυτών και άνδρες της λιμεν-

ποδοχών των ό δε τρόπος εισπράξεως παρά του Ταμείου των ούτως όφειλομένων εισφορών καθορίζεται εκάστοτε δι' αποφάσεως του Διοικητικού Συμβουλίου.

3. Τα ποσά των μηνιαίων εισφορών των ήσφαλισμένων αναγράφονται εις τας μισθοδοτικές καταστάσεις ή έντάλματα μισθών υπό των έπιμελουμένων την κατάρτισιν αυτών Υπηρεσιών και παρακρατούνται υπό των ένεργούντων τας πληρωμάς των μισθών, αποδίδονται δε εις τό TAKE.

4. Αι προς τό Ταμείον όφειλαι των ήσφαλισμένων ή έτέρων προσώπων τά εκ της διαχειρίσεως της παρουσίας του έσοδα, εισπράττονται κατά τας περιεπράξεως δημοσίων έσόδων διατάξεις τό δε Διοικητικόν Συμβούλιον του Ταμείου δύναται νά καταλογίση τόκον 7 ο/ο διά τόν χρόνον καθυστερήσεως των όφειλομένων.

5. Πάσα όφειλη ήσφαλισμένου προς τό Ταμείον συμψηφίζεται άποφάσει του Διοικητικού Συμβουλίου κατά την προς αυτό καταβολήν του βοηθήματος.

*Άρθρον 11.

Τά κατά τό άρθρον 5 του παρόντος καθοριζόμενα βοηθήματα καταβάλλονται άπό της ισχύος του παρόντος εις πάντας τούς έξερχομένους και δικαιουμένους τοιούτου βάσει των κατά τά άνωτέρω διαγραφόμενων προϋποθέσεων.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΠΡΟΣ ΤΗΝ "ΕΚΚΛΗΣΙΑΝ,"

Έν Αθήναις τη 15 Ιουλίου 1947

Αξιότιμε Κύριε Διευθυντά,

Θεωρώ καθήκόν μου νά εύχαριστήσω τόν Σεβασμιότατον και εύρημαθέστατον Μητροπολίτην Θεσσαλιώτιδος κ. Ίερεκιήλ διά την εύμενη κριτικήν, την όποιαν είχε την λην εύγενή καλωσύνην η άμερώση διά τό σύγγραμά μου «Η Σιμωνία κατά τό δίκαιον της Όρθοδόξου Ανατολικής και της Δυτικής Έκκλησίας».

Πρέπει όμως νά σημειώσω ότι ού μόνον δέν ήγνόησα, ως φαίνεται ύπολαβών ό Σεβασμιότατος Ίεράρχης, άν και σημειοί την οελίδα και την σχετικήν ύποσημείωσιν, την όντως σπουδαίαν έπιστολήν του Πατριάρχου Κων/πόλεως Γενναδίου του Σχολαρίου συνταγείσαν έν έτει 1459 (σελ. 69), αλλά περιλαβών αύτουσίαν περικοπήν αύτης παρατηρώ (ένθ. άνωτ. ύποσ. 25), ότι την ήγνόησαν τόσον οι περι την σιμωνίαν άσχοληθέντες νεώτεροι συγγραφείς, όσον και οι συντάξαντες τό Σύνταγμα των Θείων και Ίερών κανόνων Ράλλης και Ποτλής.

Επίσης θά μοι επιτραπή νά μή θεωρήσω ως ύπερβολήν τό έν τη ως άνω διατριβή μου γραφέν διά τούς κληρικούς ότι άμεψόμενοι γλιόσρας αντιμεταπίξουσιν τό φάσμα της πείνης και της άθλιότητος, διότι, έν εξαίρεση τις άρισμένους κληρικούς έλαχίστων και δύναται τις νά ειπή προνομιούχων ένοριών, πάντες οι λοιποί, παρ' όλον ότι άσκούσιν έν μεγίστης σημασίας και κοινωνικής ώφέλειας λειτουργήμα, έχουσιν έγκαταληφθή υπό της πολιτείας εις την τύχην των και... εις τά τυχερά των.

Εύχαριστών διά την φιλοξενίαν,

διατελώ μεθ' ύπολήψεως

Ιωαν. Θ. Παναγόπουλος Δικηγόρος

κής άστυνομίας και άστυνομίας πόλεων. Τόν Αρχηγόν της Όρθοδοξίας συνώδευσαν μέχρι Αλεξανδρουπόλεως ό Αντιπρόεδρος της Ι. Συνόδου Σεβ. Μητροπολίτης Φθιώτιδος κ. Αμβρόσιος, ό Σεβ. Μητροπολίτης Αττικής κ. Ιάκωβος και ό Υπουργός Γεν. Διοικήτης Βορείου Ελλάδος. Η Α. Θ. Π. έπυνέχισεν άπό Αλεξανδρουπόλεως τό ταξιδιόν Του σιδηροδρομικώς, κατά δημοσιογραφικάς δε πληροφορίας άφίκετο εις Κωνσταντινούπολιν, επιβαίνων ιδιαίτέρου όχηματος διατεθέντος υπό της Τουρκικής Κυβερνήσεως, την 7ην πρωινήν της 3ης Αύγουστου. Εις τόν Σταθμόν ύπεδέχθησαν την Α. Θ. Π. όλόκληρος ή ένδημοια Ιερά Σύνοδος, ό γενικός Πρόξενος της Ελλάδος και πλήθος λαού. Αμα τη άφίξει εις Φανάριον, μετά σύντομον προσευχήν έν τώ Πατριαρχικώ Ναώ, ή Α. Θ. Π. έδέχθη έν τη αίθούση των ύποδοχών τούς Σεβ. Ίεράρχας, έκ μέρους των όποιών προσεφώνησε τόν επανακάμψαντα Πατριάρχην ό Σεβ. Πριγκηποννήσων κ. Δωρόθεος, μετά ταύτα δε τούς τούρκους δημοσιογράφους, προς τούς όποιους εξέφρασε την χαράν Του άναλαμβάνων και πάλιν τά ύψηλά πατριαρχικά Του καθήκοντα ως και την εύγνωμοσύνην Του προς την Τουρκικήν Κυβέρνησιν διά τήν διευκόλυνσιν του ταξιδίου Του.

— Ό άπό δεκαπενθημέρου παρεπιδημών έν Ελλάδι νά συνεχίση την λουτροθεραπείαν Του Μακαριότατος Πάπας και Πατριάρχης Αλεξανδρείας Κύριος Χριστοφόρος άπηύθυνε τη 3η Αύγουστου διά του ραδιοφωνικού Σταθμού Αθηνών τό κατωτέρω μήνυμα προς τόν ελληνικόν λαόν.

Απευθύνομεν τας πατρικάς ήμων εύχάς και έλλογίας προς τόν εύσεβή ελληνικόν λαόν, ό όποίος έν μέσση μελιδάνας και θυελλών διαφύλαξεν εις τούς αιώνας άμόλυπτα τά ιερά και τά δαυα της Χριστιανικής ήμων Πίστewς και τας ύψηλάς του Γένους παραδόσεις.

Συνιστώμεν θερμώς εις τούς φιλάτους κατοίκους της Ίεράς ταύτης Γής, της Πατρίδος των φώτων και του Χριστιανικού πολιτισμού, όπως έγκαταλείψουν τας αντιχριστιανικάς δοξασίας, όσαι τυχόν προσεβούν τοιαύτας, άπομακρυνθόν όριστικώς των αντιχριστιανικών πράξεων και έργων και βαδίσουν ήνωμένοι ως εις άνθρακος εις την όδόν της άληθείας και της άγάπης; την όποιαν έχάρησε διά του αίματος Αυτού ό Θεάνθρωπος Θεμελιωτής της Θρησκείας των πατέρων μας.

Εύχόμεθα όλουπώς εις τόν Ελληνικόν λαόν, όπως, υπό τό ένδοξον σκήπτρον της Α. Μ. του Βασιλέως Παύλου του Α', επανίδη ήμέρας δόξης, προόδου και εύημερίας. επ' αγαθώ της Μεγάλης Πατρίδος της αιώνας Ελλάδος.

Η δε χάρις του Κυρίου ήμων Ίησού Χριστού και ή άγάπη του Θεού και Πατρός και ή Κοινωνία του Αγίου Πνεύματος ειη μετά του εύλογημένου ελληνικού λαού.

— Η Α. Θ. Μ. δεχθείς τη 5η του αύτου μηνός τούς δημοσιογράφους προέβη εις τας άκολούθους δηλώσεις έν σχέσει προς την προταθείσαν υπό του Ρώσου Πατριάρχου σύγκλησιν Όρθοδόξου Συνόδου έν Μόσχά:

«Ός προς την εμφάνισιν της Όρθοδοξίας δέν ύπάρχει άμφιβολία διαι αύτη πρέπει νά είναι ένια. Αλλ' ή ένότης εξασφαλίζεται τότε μόνον διαν όλαι αι Έκκλησίαι λαμβάνουν άποφάσεις κοινάς με χαρακτηρισά οικουμενικών. Κοιναι δε άποφάσεις λαμβάνονται διαν ή πρώτη Ιεραρχικώς έκκλησία, όσα κατά την όπο μακρού κρατήσασαν τάξιν είναι ή της Κωνσταντινουπόλεως, καλήση τας άλλας εις Σύνοδον, άφού προηγουμένως συνεννοηθή μετ' αυτών περι της άνάγκης, και όρίση αύτή, κατά τό εκ των Ιερών κανόνων δικαίωμα της, τόν τόπον και τόν χρόνον της Συνόδου.

Περί πρωτοβουλίας προκειμένου, ταύτην δύναται νά έχη οιαδήποτε Έκκλησία είτε αύτη έχη άνάγκην της επιλύσεως ζητημάτων έν γενική Συνόδω είτε φρονή τοίτο γενικώς. Πάντως όμως την πρωτοβουλίαν της εκάστη Έκκλησία πρέπει νά αναφείη εις τόν Οικουμενικόν, όστος δε νά έρωτήση και νά συνεννοηθή με τας άλλας Έκκλησίας και εάν ή άνάγκη εγκριθή υπό των πλειόνων τότε νά όρίση τόν τόπον και τόν χρόνον και νά συγκλήση την Σύνοδον.

Πάσα άλλη διαδικασία μακράν του νά συμβάλλη εις την ένότητα διασπά ταύτην. Ός προς δε την άνάγκην, ήμεις πλέον πάσης άλλης Έκκλησίας φρονοΰμεν ότι ύπάρχει τοιαύτη άνά-

γκη. Φρονούμεν μόνον ότι αι σημεριναί περιστάσεις δὲν εἶναι εὐθετοὶ διὰ γενικὴν Σύνοδον, οὐδὲ ὁ τόπος τῆς Μόσχας, ἐφ' ὅσον δὲν θὰ εἶναι ἐξησφαλισμένη ἢ ἀπόλυτος ἐλευθερία τῶν συζητήσεων».

—Τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ 10 Αὐγούστου ἡ Α. Θ. Μ. ὁ Πάπας καὶ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῶ συλλειτουργοῦντος καὶ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Δαμασκηνοῦ.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Εὐαγγελίου, ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν προσεφώνησε τὴν Α. Θ. Μ. ἐξάρας τὴν θρησκευτικὴν καὶ πατριωτικὴν Του δρᾶσιν ὡς ποιμενάρχου τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν τῆς περιφέρειας του, τὰς φροντίδας Του διὰ τὴν μόρφωσιν τῶν Ἑλληνοπαίδων, τοὺς ἀγῶνας Του διὰ νὰ ἐμψυχῶν καὶ ἐνισχύῃ τὸν ἑλληρισμόν, τοῦ ὁποῦ οἱ ἐπίσημοι ἐκπρόσωποι καὶ ἡ Βασιλικὴ Οἰκογένεια εἶχον καταφύγει εἰς τὴν Αἴγυπτον κατὰ τὰς κρίσιμους στιγμὰς τοῦ πολέμου. Οὐδέποτε εἶπε, θὰ λησμονήσωμεν τὴν στοργὴν, τὴν φιλοξενίαν, τὴν ἐνίσχυσιν, τὰς ὁποίας ἀφειδῶς προσέφερον εἰς τοὺς ἐκεῖ καταφυγόντας Ἕλληνας, ἐπισήμους καὶ μὴ, ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀλεξανδρείας.

* Ἰδιαιτέρως δὲ, προσέθεσεν ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος, ὁ ἑλληνικὸς λαὸς δὲν θὰ λησμονήσῃ ποτέ ὅσα ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας ἔπραξε διὰ τὸν ἐπισιτισμόν του κατὰ τὰς τραγικὰς ὥρας τοῦ λιμοῦ κατὰ τὴν κατοχὴν καὶ διὰ τὰ ὁποῖα εἶναι εὐγνώμων.

Ἡ Α. Θ. Μ. ὁ Πατριάρχης ἀπαντῶν πύχαριστήσεν τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον δι' ὅσα ἀνέφερε περὶ τῆς δράσεώς Του.

«Ἀλλά, προσέθεσεν, οὐδέμιαν ἐγγνωμοσύνην ἀξιούμεν. Ἐγὼ μετὰ ὅλοι ἀδελφοί. Δὲν ἐκάναμε παρὰ τὸ καθήκον μας. Πρὸς τὴν ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸν ἑλληνικὸν λαὸν αἰσθανόμεθα ἰδιαίτερα ἀγάπην.» Ἐκφράσας ἐν συνεχείᾳ τὰς εὐχαριστίας Του πρὸς τοὺς Βασιλεῖς καὶ ἐν γενεῇ τὴν Βασιλικὴν Οἰκογένειαν τῆς Ἑλλάδος διὰ τὸν σεβασμόν, με τὸν ὁποῖον περιέβαλλε πάντοτε τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Αἴγυπτου προσέθεσεν, ὅτι «ὁ ἑλληνικὸς λαός, παρὰ τὰς τρομερὰς δοκιμασίας πού ἔπλεσε καὶ ὑφίσταται, παρὰ τοὺς κινδύνους, οἱ ὅποιοι τὸν περιστοιχίζουν, δὲν ἔχασε τὴν πίστιν του πρὸς τὸν Θεόν. Καὶ τὴν πίστιν αὐτὴν δὲν πρέπει νὰ τὴν χάσῃ ποτέ.

Κράτη μεγάλη καὶ ἰσχυρὰ ἠθέλησαν πολλὰκις νὰ ἐπιβουλεύθωσιν τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ καταστράφησαν καὶ ἐτιμωρήθησαν, διότι ὁ Θεὸς γνωρίζει ὅτι ὁ μικρὸς ἑλληνικὸς λαὸς εἶναι ὁ περιστοίχος λαὸς Του, πού ἐν μέσῳ τούτων δοκιμασιῶν καὶ καταγλιῶν ἠγωνίσθη πάντοτε διὰ τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν, εἰς τὴν ὅποιαν ἔμεινε σταθερὸς μέχρι σήμερον. Πιστεύετε εἰς τὸν Θεόν, διότι δὲν θὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Ἑλλάδα.

Διερχόμεθα ἀπὸς τὰς ἡμέρας τὰς ἐορτὰς τῆς Παναγίας. Πρέπει νὰ ἀγαπᾶτε τὴν Θεομήτορα. Ἐγὼ εἶπα πεποίθησιν εἰς αὐτήν, διότι προστατεύει τὸν ἑλληνικὸν λαόν, ὅπως ἐπροστάτευσε τὸ Βυζάντιον ἄλλοτε κατὰ τὰς ἐπιδρομὰς τῶν βαρβάρων. Ὅταν ἐκηρύχθη ὁ ἰταλοελληνικὸς πόλεμος ἦσαν βέβαιος καὶ τὸ δικηνοῦσα εἰς ἡ Ἑλλάς θὰ νικήσῃ. Διαισθάνομαι εἰς αὐτὸ θὰ γίνῃ καὶ τώρα. Κηρύττω ἀπὸ τῆς θέσεώς μου αὐτῆς εἰς τὴν θεία ἐπέμβασις θὰ ἐκδηλωθῇ θαυματουργός καὶ μάλιστα αὐτὰς τὰς ἡμέρας. Ἀναμένο ἐνα θαῦμα. Ἐλπίζω ὅτι θὰ εὐφροσκῶμαι ἀκόμῃ μαζί σας καὶ θὰ παρίσταμαι καὶ ἐγὼ κατὰ τὴν εὐχαριστήριον λειτουργίαν, πού θὰ γίνῃ γιὰ νὰ εὐχαριστήσωμεν τὴν Παναγίαν, διότι προσφύλαξε καὶ πάλιν τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τοὺς κινδύνους, πού τὴν περιζώνουν.

Ἐὰν με ἐρωτήσετε πῶς γνωρίζω εἰς τὸ θαῦμα αὐτὸ ἐπικεῖται, δὲν θὰ ἠμποροῦσα νὰ σᾶς τὸ εἶπω. Δὲν νομίζω τὸν ἑαυτόν μου ἄπογον. Εἶμαι καὶ ἐγὼ ἐνας ἄνθρωπος. Ὅταν ὁμοῦς ὁ Θεὸς θέλῃ νὰ καταστήσῃ γνωστὰς τὰς βουλὰς Του, ἠμπορεῖ νὰ ἐκλέξῃ ἕνα Ἰσραήλ γιὰ τοῦτο. Αὐτὰ πού σᾶς λέγω εἰδῶ τὰ εἶπα καὶ εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως. Αὐτὸ τὸ θαῦμα θὰ τὸ ἰδῆτε. Μὴ φοβησάθε.»

—Μετὰ τὴν θεῖαν λειτουργίαν ἡ Α. Θ. Μ. ὁ Πάπας καὶ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας, ἐκδραμών μέχρι Βουλιαγμένης, ἦλθεν εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ὁρφανοτροφείου, ἐνθα ἐδεξιώθησαν αὐτὸν μέλη τοῦ Διοικητικοῦ αὐτοῦ Συμβουλίου καὶ ὁ Διευθυντὴς μετὰ τῶν τροφίμων. Μετὰ μικράν ἐν τῷ ναύσκῳ τοῦ Ἱδρύ-

ματος δέσιν, καθ' ἣν ἔψαλεν ἐμμελῶς ἡ χορωδία τῶν τροφίμων, παρετέθη εἰς τὴν Α. Θ. Μ. γεῦμα, πρὸς ἐσπέραν δὲ εὐλογήσασα τοὺς τροφίμους παρατεταγμένους κατὰ τὴν τελετὴν τῆς ὑποστολῆς τῆς σημαίας, ἀνέκλιψεν εἰς Ἀθήνας προπεμπομένη μεθ' ὧν καὶ ὑπηγήθη τιμῶν.

*

— Τὸ Ὑπουργεῖον Ὀρθοδόξων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς μελετωμένης ἀξίτητης τῶν δημοσιούπαλληλικῶν ἀποδοχῶν ἀπεθύμησε πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Συντονισμοῦ τὸ κοινοποιηθὲν καὶ τῇ Ἱ. Συνώδῳ κατωτέρω ἐγγράφον, δι' ὃ προτείνει τὴν ταυτόχρονον ἀύξησιν καὶ τῶν μισθῶν τῶν Ἐφημερίων :

*Αριθ. πρωτ. 67753

*Ἐν Ἀθῆναις τῇ 12-8-1947

Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Συντονισμοῦ

Ὡς τυγχάνει καὶ ὑμᾶς γνωστὸν διὰ τοῦ Α. Ν. 533)1945 ἐρρυθμίσθησαν αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ Ὁρθοδόξου Ἐφημεριακοῦ Κλήρον τῆς Ἑλλάδος, ὁ τρόπος πληρωμῆς αὐτῶν ὡς καὶ τὰ τῆς καλύψεως τῆς σχετικῆς δαπάνης.

Οἱ καταβαλλόμενοι ὁμοῦς βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ἀνωτέρου Νόμου ἀποδοχαὶ εἰς τοὺς Ἐφημερίους εἶναι σήμερον, λόγω τῶν γνωστῶν περιστοιχιῶν τῆς δραχμῆς, ἄκρως ἀνεπαρκεῖς καὶ ὁ Κλήρος, τῆς ὑπαίθρου ἰδίᾳ, ἀντιμετωπίζει κυριολεκτικῶς τὸ φῶμα τοῦ ἐξ ἀσπίδας θανάτου, πλεῖστοι δὲ ἐκ τῶν Κληρικῶν τούτων περὶφέρονται γυμνοὶ καὶ ἀνυπόδητοι, τινὲς δὲ καὶ ἐργάζονται ὡς ἐργᾶται διὰ νὰ δυνηθῶν νὰ ἀντιμετωπίσουν τὰς ἀνάγκας τῶν οικογενειῶν των, ἐπὶ μερίστη, ὡς εἶναι αὐτονόητον, μειώσει τῆς ἐπιροῆς των.

Ἐπανεπιθυμῶντες ἐξῆτηθῃ ὑφ' ἡμῶν παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ἡ ἀύξησις τῶν ἐφημεριακῶν ἀποδοχῶν καὶ εἰδικὸν νομοθέτημα πρὸς τὸν σκοπὸν τούτου κατηγγέστη, ἀλλὰ δυστυχῶς οὐδὲν μέχρι σήμερον ἐγένετο καὶ ἡ ἀπόρητος οἰκονομικὴ κατάστασις τοῦ Κλήρου παρατείνεται.

Ἐπειδὴ εἶναι ἄδικοον ἀλλὰ καὶ θρησκευτικῶς καὶ ἐθνικῶς ἀσύμφορον νὰ ἐγκαταλείπωνται εἰς τὴν διὰ τῆς πενίας καὶ τῆς ἀνεργίας φθορὰν οἱ κοινωνικοὶ οὗτοι λειτουργοί, τῶν ὁποίων ἡ ἀποστολή, ἰδίᾳ σήμερον, ἀναγνωρίζεται ὑπὸ πάντων ὡς ὑψηλῆ, ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ παρακαλέσωμεν ὑμᾶς ὅπως ἐνεργήσῃτε τὰ δεόντα ἵνα εἰς τὴν μελετωμένην ἀύξησιν τῶν ὑπαλληλικῶν ἀποδοχῶν περιληφθῶσιν ὁμοσῶς καὶ οἱ Ἐφημεριοί, οἱ γλισχρότερον πάντων ἀμειβόμενοι. Ἀς σημειωθῇ εἰς οἱ τῆς πρώτης κατηγορίας Ἐφημεριοί (Θεολόγοι κλπ.) λαμβάνουν μηνιαίως δραχ. 120.000, οἱ τῆς τελευταίας δὲ δραχ. 75.000, εἰς ἅς προστίθεται τὸ μηνιαῖον ἐπίδομα ἐκ δραχ. 50.000.

Τὸ ὑπὸ τοῦ Γεν. Δομιστηρίου προβλλόμενον ἐπιχείρημα εἰς οἱ ὑπὸ τοῦ ὡς ἂνω Α. Ν. προβλεπόμενοι πόροι διὰ τὴν μισθοδοσίαν τῶν Ἐφημερίων δὲν ἐπιτρέπουν οὐδέμιαν ἀύξησιν φρονοῦμεν εἰς δὲν εὐσταθεῖ, καθ' ὅσον 1) δὲν ἀπέδωκεν εἰστέ μὴ λόγω τοῦ μικροῦ χρόνου τῆς ἐφαρμογῆς του καὶ τῆς ἐν τῷ Κράτει ἐπικρατούσης ἀνωμαλίας καταστάσεως ὁ Νόμος οὗτος τὸ ἀνώτατον ὅριον τῆς ἀποδόσεως τῶν πόρων του, 2) διότι θὰ ἠδύνατο οἱ πόροι οὗτοι καθ' ὁσονδῆποτε τρόπον νὰ ἀύξηθῶν καὶ 3) καθ' ὅσον ἐν αὐτῷ τούτῳ τῷ Νόμῳ 533)45 (ἄρθρ. 12 § 3) ἀναφέρεται εἰς τὸ παραμένον τυχὸν ἄνοιγμα τοῦ χρηματικοῦ λογιῶν τῆς μισθοδοσίας θὰ καλύπτεται δι' ἴσοπῶσον χορηγίας τοῦ Κράτους.

Γνωρίζομεν καὶ ἡμεῖς καλῶς τὰς οικονομικὰς δυσχερείας τοῦ Κράτους ὡς καὶ τὴν ἀνάγκην οἰκονομικῶν. Ἡ μισθοδοσία ὁμοῦς τοῦ Κλήρου φρονοῦμεν ἀδιστακτικῶς, εἰς ἀποτελεῖ μίαν κατηγορίαν παραγωγικῶν δαπανῶν, διὰ τὰς ὁποίας δὲν πρέπει νὰ ἰσχύσῃ ἀπόλυτως τὸ πνεῦμα τῆς οἰκονομίας, διότι δι' αὐτῶν πρόκειται νὰ ἐνισχυθῇ ἡ ἠθικὴ καὶ πνευματικὴ ἀνοικοδόμησις καὶ ἀνύψωσις τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας.

Ἄ. Παπαδήμος

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

— Περὶ τὰ τέλη τοῦ παρ. Ἰουνίου ἐν τῷ Ἐκκλησιαστικῷ Ὁρφανοτροφείῳ Βουλιαγμένης ἐτελέσθη ἡ σχολικὴ ἐορτὴ τῶν ἐπιδείξεων τῶν τροφίμων αὐτοῦ καὶ ἡ ἀπονουμὴ τῶν βραβείων. Ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὁρφανοτροφείου κ. Χρυσστόμου Νεαμονιτάκη

ἀπαγγελθείσης ἐκθέσεως τῶν κατὰ τὸ λήξαν σχολικὸν ἔτος πεπραγμένων ἐγνώσθη ὅτι τὸ Ὀρφανοτροφεῖον περιέβαλε κατ' αὐτὸ 133 ὄρφανὰ ἀμφοτέρων τῶν γονέων, κατὰ τὸ πλείστον, καὶ ὅτι πλὴν τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου ἐλειτούργησαν ἐν αὐτῷ συνεργεῖα ὑφαντουργίας, ὑποδηματοποιίας καὶ ξυλουργικῆς· διὰ τῆς λεπτοξυλουργικῆς οἱ ὄρφανοί εἶχον φιλοτεχνῆσαι διάφορα παιγνίδια καὶ ἄλλα εἶδη χειροτεχνίας, ὧν εἶχε διοργανωθῆ εἰδικὴ ἔκθεσις ἐν Ἀθήναις. Ἰδιαίτερος ἐξήρθη ἡ ὀργάνωσις παιδικῆς χορωδίας, αἱ ἐπιδόσεις τῆς ὁποίας ἀπεδείχθησαν ἀρισταὶ κατὰ πάντα. Ἐν τῷ Ὀρφανοτροφείῳ ἐλειτούργησε καὶ Κατηχητικὸν Σχολεῖον.

Τῆ 10 π. μ. τῆς 9ης Αὐγούστου ἐγένετο ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου σύσκεψις τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐράνου ὑπὲρ τῶν πληθυσμῶν τῆς Βορείου Ἑλλάδος.

—Τῆ 8 μ. μ. τῆς ἰδίας ἡμέρας ἡ Α. Μ. παρέστη εἰς τοὺς τελεσθέντας ἐν τῷ Παναθηναϊκῷ Σταδίῳ Ἑλληνοαμερικανικοὺς ἀγῶνας.

Ἀποστολικὴ Διακονία. Τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον τῆς Ἀπ. Διακονίας ἐνέκρινε κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίαν αὐτοῦ τὸ πρόγραμμα τῶν μαθημάτων τῆς Σχολῆς τῶν Ἱεροκλήρων, Ἐξομολόγων καὶ Κατηχητῶν καὶ διεβίβασε αὐτὸ πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον. Συμφώνως πρὸς ληφθεῖσαν ἀπόφασιν τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀπ. Διακονίας ἀπεστάλη πρὸς τὰς Ἱερὰς Μητροπόλεις Καστορίας, Κερκύρας, Κιλκισίου, Λαρίσης, Μεσσηνίας καὶ Μυτιλήνης τὸ ποσοστὸν 40 ο) ἐπὶ τῶν γενομένων εἰσπράξεων ἐξ εἰσφορᾶς 3 ο) ἐπὶ τῶν ἀκαθαρίστων ἐσόδων τῶν Ἱ. Ναῶν τῆς πρώτης τριμηνίας Ἀπριλίου—Ἰουνίου. Πλείστον δὲ Μητροπόλεων κρατεῖται τὸ ποσοστὸν ἐκκρεμὲς μέχρι τῆς ἀναγγελίας τῆς συγκροτήσεως τῶν τοπικῶν Συμβουλίων τῆς Ἀπ. Διακονίας, ἀρμοδίων κατὰ τὸν Νόμον πρὸς διαχείρισιν τοῦ ποσοῦ. Μὲ τὴν συγκρότησιν αὐτῶν θέλει ἀποσταλῆ ἀμέσως τὸ ἀνάλογον ποσοστὸν.—Διὰ τὴν 18ην τ.μ. ἐκλήθησαν εἰς σύσκεψιν ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ Ἀθηνῶν ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Μακαριωτάτου οἱ μέλλοντες νὰ ἀναλάβουν ὀμιλίαν ἀπὸ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ σταθμοῦ, προκειμένου συντόμως νὰ διοργανωθῶσι ραδιοφωνικαὶ ὀμιλίαι.

BIBLIOΓΡΑΦΙΑ

Δ. Σ. Μπαλάνου τακτ. Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου—Ἀκαδημαϊκοῦ, Ἡ θρησκευτικότης τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. (Διᾶλεξις γενομένη ἐν τῇ Αἰθούσῃ τῆς Ἀκαδημίας τῆ 26 Ἀπριλίου 1947). Ἀετὸς Α.Ε. Ἀθήναι 1947 (σελ. 20).

Βασιλείου Μ. Βάλλα τακτ. Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Αἱ προφητεῖαι τοῦ Μιχαίου (μετάφρασις ἐκ τοῦ ἑβραϊκοῦ). Ἀνατύπωσις ἐκ τοῦ «Ποιμένος». Μυτιλήνη 1947 (σελ. 13).

Ἰωάννου Ν. Καρμίση τακτ. καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου, Ἡ ἀποδομένη εἰς τὸν Μιχαὴλ Ἡ' Παλαιολόγον λατινικὴ ὁμολογία πίστεως τοῦ 1274 (Ἀνατύπωσις ἐκ τοῦ «Ἀρχείου Ἐκκλησιαστικοῦ καὶ Κανικοῦ Δικαίου»—Τεύχος Ἰουλίου). Ἀθήναι 1947 (σ. 23).

Δεωνίδου Ἰω. Φιλιππίδου τακτικοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Ἡ πίστις ὡς παράγων βεβαίας ἰάσεως. (Ἀνατύπωσις ἐκ τοῦ Φυματιολογικοῦ Ἀρχείου «Σισμανόγλειον»). Ἀθήναι 1947 (σ. 71).

Θρασ. Βλησίδου τακτ. καθηγητοῦ τῆς Γενικῆς Βιολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν, Ἀ' Ὁ Κομμουνισμὸς καὶ τὰ μέσα τῆς ἐπικρατησεώς του.—Β' Ὁμιλία διαμαρτυρίας διὰ τὰ ἐν τῇ Β. Ἑλλάδι συμβαίνοντα. Ἀθήναι 1947 (σ. 32).

Ἀρχιμ. Τίτου Ἐμμ. Ματθαίου, Τὸ φιλανθρωπικὸν ἔργον τοῦ ἐφημερίου, Ἀθήναι 1947 (σ. 32).

Τοῦ αὐτοῦ, Ἡ ἀποστολὴ τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τοὺς ἐργάτας, Ἀθήναι 1946 (σ. 13).

Μεταπολεμικά: Ὁ δεῦτερος πόλεμος καὶ τὰ μετ' αὐτόν. Ἀθήναι, Ἀδελφότης Θεολόγων ἡ «Ζωή», 1947 (σ. 400).

Δ. Γ. Παναγιωτοπούλου, Θεωρία καὶ Πράξις τῆς Βυζαντινῆς ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς. Μέθοδος μετὰ πολλῶν ἀσκήσεων καὶ παραδειγμάτων. Ἀθήναι 1947 (σ. 368).
Τοῦ αὐτοῦ Ἀπολυτικά εἰς διαφόρους ἑορτάς. Ἀθήναι 1947 (σ. 78).

Ἀρχιεπ. Ἐκκλησιαστικοῦ καὶ Κανονικοῦ Δικαίου τετραμηνιαία νομοκανονικὴ ἐπιθεώρησις. Ἐπιθεώρησις. Ἔτος Β' 1947, τεύχος 2ον. Ἰδιοκτησία—Διευθυνσις **Δρ Παναγ. Ι. Παναγιωτάκος**. Ἴωνος 5. Ἀθήναι.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Ἐπιστολαί, ἄρθρα, βιβλία, περιοδικὰ καὶ ἐφημερίδες ἐπ' ἀνταλλαγῇ: Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῆς «Ἐκκλησίας», Ὁδὸς Μοσχονησιῶν 12Α Ἀθῆνας 8. [Τηλέφ. 82,219].

Συνδρομαὶ καὶ ἐμβάσματα διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς: Πρὸς τὸν Διαχειριστὴν τοῦ Περιοδικοῦ «Ἐκκλησία», Ἀθῆνας (Κ), ὁδὸς Φιλοθέης 19.

Ὁδὸς αἰτησις πρὸς ἔγγραφην λαμβάνεται ὑπὸ ὄψιν ἂν δὲν συνοδεύηται ὑπὸ τοῦ ἀντιτίμου τῆς συνδρομῆς.

Τὰ χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται, δεόν δὲ νὰ ᾖνε εὐανάγνωστα καὶ γεγραμμένα ἐπὶ τῆς μίας μόνον ὀφειλῆς τοῦ χάρτου.

κ. Ἐδστρ. Στέφαν Ἐνταῦθα ὁ Διευθυντὴς τῆς «Ἐκκλησίας» ἀπουσιάζει ἐξ Ἀθηνῶν ἀπὸ δεκαπενθήμερου, θὰ ἐπιστρέψῃ δὲ περὶ τὰ μέσα Σεπτεμβρίου.—**Ἀρχιμ. Χρυσόστομον Θυμεινῆ** φύλλον ἀποστέλλεται ἀνελλιπῶς εἰς Ἱ. Μητρόπολιν Μεσσηνίας.—**Αἰδ. Α. Ριοβῆν Χαλκικὸν Αἰτ/νίας:** ἀποστολὴ φύλλου ἑτακτοποιήθη.—**Γ. Π. Γιαννακόπουλον** εἰσαγγελέα Πρωτ. Ἡράκλειον ἠλείποντα τεύχη ἀπεστάλησαν. Ἀνωμαλία ἀποστολῆς ἑτακτοποιήθη.—**Αἰδ. Ζαχαρίαν Παπαδάκιν** Ἀργυροπόλιν προτεινομένη μεταβολὴ δὲν καθίσταται δυνατὴ.—**Αἰδ. Ἐδστρ. Πρινοσιπάκη** Φρὲ Ἀποκορώνου ἀποστολὴ εἶχε διακοπῆ λόγω μὴ ἐγκαίρου γνωστοποιήσεως νέας διευθύνσεως. ἠλείποντα τεύχη ἀπεστάλησαν εἰς νέαν διεύθυνσίν σας.—**Αἰδ. Ἀθαν.** Ἀσσανάκη Κομοτηνῆν καὶ **Κυρ. Σταματίου** Θάσον τὰ φύλλον θὰ λαμβάνετε ἐφεξῆς εἰς νέαν διεύθυνσίν σας.

Πᾶσα μεταβολὴ διευθύνσεως δεόν νὰ μᾶς ἀνακοινῶνται ἰμέσως, **σημειομένης ἀπαραιτήτως τῆς θέσεως, ἐξ ἧς ἡ μετάθεσις.** Ἄνευ τῆς σημειώσεως ταύτης ἀποβαίνει ἀδύνατος ἡ ἀποστολὴ τοῦ φύλλου εἰς τὴν νέαν διεύθυνσιν.

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ

οἱ ἐμβάζοντες ἡμῖν ποσὰ ὅπως ἀπευθύνωσι ταῦτα πρὸς τὸ περιοδικὸν «Ἐκκλησία», Φιλοθέης 19 ἀναγράφωσι δὲ ἀπαραιτήτως ἐπὶ τοῦ ἀποκόμματος τῆς ἐπιταγῆς τὸν σκοπὸν τοῦ ἐμβάματος, τὸ ὄνομα τοῦ ναοῦ, ὃν τοῦτο ἀφορᾷ, τοῦ χωρίου καὶ τῆς Μητροπολιτικῆς περιφερείας.

= Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α =

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

Ἱ. Μητρόπολις Κορινθίας

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων 1) Ἀγ. Δημητρίου Κεφαλαρίου καὶ 2) Ἀγ. Κων/νου Κούτσι, Κορινθίας καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν ἄρθρων 46,47,48 τοῦ Α.Ν. 2200)1940 καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ Ν. Δ. 586)41 ὀριζόμενα προσόντα ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἀποστείλωσιν ἡμῖν τὰ σχετικὰ δικαιολογητικά. Ἐν Κορίνθῳ τῆ 30 Ἰουλίου, 1947.

† Ὁ Κορινθίας Μιχαὴλ

Ι. Μητρόπολις Μεσσηνίας

Έχοντες ύπ' όψει τας σχετικές διατάξεις του «Περι Ίερών Ναών και έφημερίων» νόμου, κάλοϋμεν τούς βουλομένους και έχοντας τὰ κανονικά και νόμιμα προσόντα, ίνα καταλάβωσι τὰς κενὰς θέσεις έφημερίων τών Ίερωκν Ένοριακν Ναών 1) Άγ. Βαρβάρας Μικρομάνης, 2) Άγ. Θεοδώρων Θουρίας 3) Άγ. Αποστόλων Λυκοτράφου, 4) Άγ. Τριάδος Μαδαίνης, 5) Ταξιαρχών Νεοχωρίου Εύας, 6) Άγ. Γεωργίου Δραϊνας 7) Κοιμ. Θεοτόκου Ζερμπισίων 8) Άγ. Νικολάου Σκάλας, 9) Άγ. Δημητρίου Δεσύλλα, 10) Άγ. Δημητρίου Νεοχωρίου Ίθώμης 11) Κοιμ. Θεοτόκου Καρνασίου, 12) Άγ. Βασιλείου Βουταίνης, 13) Άγ. Γεωργίου Πηδάσου, 14) Ζωοδόχου Πηγής Καρποφόρας και 15) Άναστ. του Σωτήρος Φοινικοῦντος, όπως έντός μηνός υποβάλωσιν ήμίν τὰ ύπό του ός άνω νόμου όριζόμενα δικαιολογητικά. Έν Καλάμας τή 28 Ίουλίου 1947.

† Ο Μεσσηνίας Χρυσόστομος

Ι. Μητρόπολις Γυθείου και Οϊτύλου

Έχοντες ύπ' όψει τὰ άρθρα 46,47 και 48 του Α.Ν. 2200) «Περί Ίερών Ναών και έφημερίων» προσκαλοῦμεν τούς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὰς χηρευούσας θέσεις τακτικν έφημερίων τών ένοριων 1) Κοιμ. Θεοτόκου Σκαμνακίου, 2) άγ. Τριάδος Παλήρου, 3) Γένν. Θεοτόκου-Αλικαν, 4) άγ. Σπυριδωνος Βάθειας, 5) άγ. Νικολάου Σταυρί-Παγγιά-Κωπούλας, 6) άγ. Δημητρίου Πύργου Δπροῦ 7) άγ. Ταξιαρχών Δρύαλου-Τσόπακα και 8) άγ. Τριάδος Βρυκίου-Βάμβακας, ίνα έντός μηνός από τής δημοσιεύσεως τής παρούσης έν τῷ περιοδικῷ «Έκκλησία» υποβάλωσιν ήμίν τὰ ύπό του Νόμου όριζόμενα πιστοποιητικά πρὸς ανακήρυξιν αυτών ός υποψηφίων διά τὰς άνω ένορίας. Έν Γυθείῳ τή 9)8)1947.

† Ο Γυθείου και Οϊτύλου Δημήτριος

Ι. Μητρόπολις Ναυπακτίας και Εύρυτανίας

Έχοντες ύπ' όψει τὰς σχετικές διατάξεις του Περι Ίερών Ναών και Έφημερίων Νόμου καλοῦμεν τούς βουλομένους κρι έχοντας τὰ κανονικά και νόμιμα προσόντα ίνα καταλάβωσι τήν κενήν θέσην του έφημερίου τής ένορίας Άγίου Αθανασίου Πόδου, όπως έντός ένός μηνός από σήμερα υποβάλωσιν ήμίν τὰ ύπό του ός άνω Νόμου όριζόμενα δικαιολογητικά.

Έν Ναυπάκτῳ τή 8)8)47.

† Ο Ναυπακτίας και Εύρυτανίας Χριστοφόρος

Ι. Μητρόπολις Σερβίων και Κοζάνης

Καλοῦμεν τούς βουλομένους και έχοντας τὰ ύπό του άρθρου 48 του Άναγκαστικοῦ Νόμου 2200)1940 «περί ένοριακν ναων και Έφημερίων» ός έτροποποιήθη και συνεπληρώθη ύπό του Νόμου 540)1945 όριζόμενα προσόντα, όπως έντός μηνός από τής δημοσιεύσεως τής παρούσης υποβάλωσι τή καθ' ήμας Ίερά Μητροπόλει τὰ ύπό του ός άνω Νόμου προβλεπόμενα πιστοποιητικά προκειμένου νὰ προβώμεν εις ανακήρυξιν υποψηφίων διά τὰς κενὰς έφημεριακάς θέσεις 1) άγ. Δημητρίου πόλεως Κοζάνης και 2) άγ. Νικολάου Κρόκου. Έν Κοζάνη τή 4 Αυγούστου 1947.

† Ο Σερβίων και Κοζάνης Κωνσταντίνος

Ι. Έπισκοπή Ρεθύμνης και Αύλοποτάμου

Έχοντες ύπ' όψει τὰς διατάξεις των άρθρων 46,47 και 48 του Α.Ν. 2200)1940 «Περί Ί. Ναών και Έφημερίων» ός έτροποποιήθη και συνεπληρώθη διά του Ν. 540)1945 και προκειμένου νὰ προβώμεν εις τήν κατά Νόμον πλήρωσιν τής κενής όργανικής Έφημεριακής θέσεως του Ί. Καθεδρικού Ναού της πόλεως Ρεθύμνης, καλοῦμεν τούς βουλομένους και έχοντας τὰ νόμιμα ήθικά και τυπικά προσόντα πρὸς κατάληψιν τής ός άνω θέσεως, όπως, έντός μηνός από τής δημοσιεύσεως τής παρούσης, υποβάλωσιν ήμίν τὰ ύπό των άνωτέρω

άρθρων όριζόμενα πιστοποιητικά, ίνα προβώμεν εις τήν ανακήρυξιν αυτών ός υποψηφίων. Ρεθύμνον 1)8)47.

† Ο Ρεθύμνης και Αύλοποτάμου Άθανάσιος

ΔΙΑ ΤΑ ΕΚΚΛΗΣ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΤΩΝ ΝΑΩΝ ΤΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ

Συντελεσθέντος του καθορισμού των συνδρομών των ιερών ναών των επαρχιών, παρακαλοῦνται θερμώς τὰ Έκκλησιαστικά Συμβούλια αυτών όπως, συγγεννοούμενα μετά των Μητροπολιτικν Γραφείων, σπεύσωσι τὸ ταχύτερον νὰ καταβάλωσιν αυτὰς εις τὰ Τοπικά ΤΑΚΕ.

ΔΙΑ ΤΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ

Παρακαλοῦνται οι άποστέλλοντες συνδρομὰς Ναών όπως, επί του άποκόμματος τής έπιταγής, αναγράφωσι τὸ όνομα του Ναού, όν άφορᾷ τὸ ζῆμασμα ός έπίσης και τὸ χωρίου και τής Μητροπ. Περιφέρειας.

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ ΔΙΑ ΤΑ ΤΟΠΙΚΑ Τ.Α.Κ.Ε.

Η έισπραξις των συνδρομών των ι. ναών υπέρ του περιοδικου «Έκκλησία» ενεργείται κατά τον Νόμον 2200)40 ύπό των κατά τόπους ΤΑΚΕ οὐχι δι' ιδιαιτέρων διπλοτύπων του περιοδικου τούτου, αλλά δι' εκείνων διά των όποιων εισπράττονται οι πόροι του ΤΑΚΕ.

Αί εισπράξεις αυται εκ συνδρομών πρέπει νὰ μεταφέρονται εις ειδικήν στήλην των μηνιαίων Καταστάσεων εισπράξεων των Τοπικν ΤΑΚΕ των υποβαλλόμενων εις τὸ Κεντρικόν (ΤΑΚΕ), όπόθεν θὰ αποδίδονται εις τὸ Περιοδικόν.

(Έκ τής Διευθύνσεως του ΤΑΚΕ)

ΔΙΑ ΤΑ ΕΚΚΛΗΣ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΤΗΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ

Παρακαλοῦνται τὰ Έκκλησιαστικά Συμβούλια των ναών Αθηνών, Πειραιώς και Περιχώρων, όπως καταθέσωσιν εις τὸ ΤΑΚΕ τήν συνδρομήν των υπέρ του περιοδικου «Έκκλησία», ός ειδοποιήθησαν παρά τής Ίερας Αρχιεπισκοπής Αθηνών.

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

Ίδιωτων	Δρχ. 12.000
Φοιτητών και σπουδαστών Ίερατικν	
Σχολών	6.000
Έξωτερικου	Δολλ. 6
Τιμή εκάστου φύλλου	Δρχ. 1.000
Προκηρύξεις εκλογής ιερών:	
1) διά μόνην θέσην	5.000
2) διά πλείονας τής μίας έν τή αυτῇ	
Προκηρύξει εκάστη πρὸς δραχμάς	3.000
Οὐδεμία Προκηρύξις θὰ δημοσιεύεται μη συνοδευόμενη ύπό του αντιτίμου αυτῆς.	
Αί συνδρομαί προκαταβάλλονται.	

“ΕΚΚΛΗΣΙΑ,,

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑ

† Ο Αθηνών ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ
† Ο Υδρας-Σπετσών-Αιγίνης ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ
† Ο Έδέσσης-Πέλλης ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ
Καθηγητής του Πανεπιστημιου, Ακαδημαϊκός

ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΦΥΤΡΑΚΗΣ
Υφηγητής του Πανεπιστημιου

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Π. Σ. ΜΑΝΩΛΑΒΗΣ

Έν Αθηναις τόποις «Φοίνικες», Λεωνάτου 4